

ОДИТЕН ДОКЛАД

№ 0200100520

**за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и
дейности на Националния осигурителен институт
за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.**

Настоящият окончателен одитен доклад е приет с Решение № 079 от 20.04.2021 г.
на Сметната палата (Протокол № 15)

СЪДЪРЖАНИЕ

Част първа РЕЗЮМЕ	4
Част втора ВЪВЕДЕНИЕ	6
1. Основание за извършване на одита	6
2. Одитиран период.....	6
3. Информация за одитираната организация.....	7
4. Предмет на одита	7
5. Цели на одита	8
6. Обхват на одита, ограничения в обхвата	8
7. Критерии за оценка.....	10
8. Одитни стандарти, които са приложени при одита.....	11
Част трета КОНСТАТАЦИИ	11
Раздел I. Разходи за административна издръжка на Националния осигурителен институт – ЦУ	11
1. Разходи за издръжка	12
1.1. Разходи за материали.....	12
1.2. Разходи за външни услуги	14
2. Капиталови разходи.....	16
2.1. Разходи за основен ремонт на ДМА	16
2.2. Разходи за придобиване на ДМА	17
2.3. Разходи за придобиване на нематериални дълготрайни активи	18
2.4. Капиталови разходи за сметка на средства от ЕС	19
Раздел II. Обществени поръчки и изпълнение на договори в НОИ-ЦУ	19
1. Провеждане и възлагане на обществени поръчки	22
1.1. Планиране на обществени поръчки	22
1.2. Процедури за възлагане на обществени поръчки	23
1.3. Възлагания на обществени поръчки чрез събиране на оферти с обява.....	26
2. Изпълнение на договори за обществени поръчки	27
Част четвърта ЗАКЛЮЧЕНИЕ	29
Част пета ПРЕПОРЪКИ	30
Част шеста ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ	30
ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА	31

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АОП	Агенция по обществени поръчки
ДДС	Данък добавена стойност
ДОО	Държавно обществено осигуряване
ЕЕДОП	Единен електронен документ за обществени поръчки
ЕС	Европейски съюз
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗСч	Закон за счетоводството
ЗПУ	Закон за пощенските услуги
ЗФУКПС	Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор
ИКТ	Дирекция „Информационни и комуникационни технологии“
КСО	Кодекс за социално осигуряване
МС	Министерски съвет
МСВОИ	Международни стандарти на Върховните одитни институции
НПОС	Наредба за пенсиите и осигурителния стаж
НОИ	Национален осигурителен институт
ОВ на ЕС	Официален вестник на Европейския съюз
ОПУС	Дирекция „Обществени поръчки и управление на собствеността“
ППОП	Планиране и провеждане на обществени поръчки
Правила за предварителен контрол	Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол и прилагане системата за двоен подпис
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ППЗОП	Правилник за прилагане на Закона за обществени поръчки
ППП	Приемо-предавателен протокол
ПК	Профил на купувача
РОП	Регистър на обществените поръчки
СФУК	Система за финансово управление и контрол
СВК	Системи за вътрешен контрол
ССИ	Система за случаен избор
ТП	Териториално поделение
УНП	Уникален номер на поръчката
УИН	Уникален идентификационен номер
ФСД	Дирекция „Финансово-счетоводна дейност“
ЦУ	Централно управление
ID	Идентификационен номер

Част първа

РЕЗЮМЕ

Одитът за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Националния осигурителен институт за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г. е извършен в изпълнение на Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2020 г.

Националният осигурителен институт (НОИ) е юридическо лице със седалище гр. София, който управлява държавното обществено осигуряване (ДОО). Народното събрание приема със закон бюджета на държавното обществено осигуряване, който включва консолидиран бюджет на фондовете по чл. 18 от осигуряване¹ (КСО), пенсионен фонд, Фонд вземания на работници и бюджета на Националния институт. Законопроектът за бюджета на ДОО се изготвя от НОИ и се представя в Министерския съвет за съгласуване заедно с проекта на Закона за държавния бюджет.

Органите за управление на НОИ са Надзорният съвет, управителят и подуправителят. Съгласно Кодекса за социално осигуряване управителят на Националния осигурителен институт действа от името на института, организира и ръководи дейността му и го представлява пред всички физически и юридически лица в страната и в чужбина. Националният осигурителен институт е организиран в централно управление и териториални поделения, съгласно границите и административните центрове на областите в Република България. Управителят на НОИ е първостепенен разпоредител с бюджета на ДОО, а ръководителите на териториалните поделения са второстепенни разпоредители.² Съгласно чл. 20, ал. 3 от КСО, разходите и трансферите по бюджета на Националния осигурителен институт се определят за: 1) издръжка на дейността по държавното обществено осигуряване и Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя; 2) капиталови разходи за придобиване на дълготрайни материални активи и основен ремонт, свързани с цялостната дейност на Националния осигурителен институт; 3) погасяване на задължения по заеми. Общият размер на разходите за административна издръжка по бюджета на НОИ за 2018 г. е 110 847 999 лв., а за 2019 г. нараства на 121 353 432 лв.³, като делът на извършените от централното управление на НОИ (НОИ – ЦУ) разходи, спрямо този в териториалните поделения и за двете години е над 90 на сто (102 803 212 лв. за 2018 г. и 113 467 077 лв. за 2019 г.).

Разходите за издръжка и капиталовите разходи в НОИ - ЦУ през 2018 г. възлизат общо на 40 671 733 лв., а през 2019 г. на 44 865 862 лв., като делът им в общите разходи за административна издръжка на управлението на ДОО е постоянен и в двата изследвани периода и представлява 40 на сто от отчетените разходи. Останалите средства по бюджета на НОИ са изразходвани за заплати, възнаграждения и осигуровки на персонала на НОИ.

През одитирания период по реда на ЗОП са възложени 61 обществени поръчки. Изпълнените от централното управление на НОИ договори за обществени поръчки към 31.12.2019 г. са 36 на обща стойност 6 710 096,82 лв. с ДДС.

¹ фонд "Пенсии"; фонд "Пенсии за лицата по чл. 69"; фонд "Пенсии, несвързани с трудова дейност"; фонд "Трудова злополука и професионална болест"; фонд "Общо заболяване и майчинство"; фонд "Безработица"

² чл. 30, ал. 2 от КСО

³ По данни от отчета за изпълнение на бюджета на ДОО за 2018 г. и 2019 г. (без да се включват трансферите за пенсии, обезщетения и помощи за домакинства и по социалното осигуряване, отчетени по бюджета на НОИ)

Общият размер на проверените разходи в областите на изследване е 96 378 543 лв. и представлява 44,56 на сто от разходите за административна издръжка в НОИ – централно управление за одитирания период (216 270 289 лв.).

Предмет на одита е изпълнението на дейността и състоянието на системите за вътрешен контрол (СВК) в следните области/процеси:

1. „Разходи за административна издръжка на НОИ – ЦУ“, като част от разходите за управление на държавното обществено осигуряване с включени следните процеси:

а) „Разходи за издръжка“, в т.ч. - разходи за материали и външни услуги. През 2018 г. разходите за издръжка са 34 778 869 лв., а през 2019 г. - 35 924 620 лв. През двата отчетни периода, с най-голям относителен дял в разходите за издръжка са тези за външни услуги и за доставка на материали: през 2018 г. за външни услуги са платени 32 961 266 лв. (94,8 на сто) и 34 220 990 лв. (95,3 на сто) през 2019 г., а за материали – 839 860 лв. (2,4 на сто) за 2018 г. и 738 189 лв. (2,1 на сто) за 2019 г. Разходите са съществени по стойност и по относителен дял, който заемат в общия размер на извършените разходи в НОИ – ЦУ.

б) Капиталовите разходи, включват разходи за основен ремонт и придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА), разходи за придобиване на нематериални дълготрайни активи като общият им размер за 2018 г. е 5 273 199 лв. (5,1 на сто от разходите за административна издръжка на НОИ-ЦУ), а за 2019 г. - 8 310 458 лв. (7,3 на сто). През 2019 г. са извършени разходи за сметка на средства от ЕС в размер на 1 973 664 лв. Капиталовите разходи са с важно значение за осъществяване на дейността по управление на държавното обществено осигуряване, с оглед на техния дългосрочен инвестиционен характер.

Разходите за издръжка и капиталовите разходи са оценени съгласно изискванията на Закона за обществените поръчки (ЗОП), Закона за счетоводството (ЗСч), Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), Вътрешните правила за осъществяване на предварителен контрол и прилагане системата за двоен подпис и договорите.

2. „Обществени поръчки и изпълнение на договори в НОИ - ЦУ“, в т.ч. възлагане чрез провеждане на процедури и чрез събиране на оферти с обява по ЗОП⁴ и изпълнение на договори за обществени поръчки. В периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г. са възложени 41⁵ обществени поръчки чрез провеждане на процедури и 20 - чрез събиране на оферти с обява. Изпълнените от централно управление на НОИ договори през одитирания период са 36. Дейността е оценена спрямо изискванията на: Закона за обществените поръчки, Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки (ППЗОП), Заповеди на управителя на НОИ за определяне на реда за прогнозиране, планиране и организиране на възлагането на обществени поръчки, Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол и прилагане системата за двоен подпис, договори за обществени поръчки.

През одитирания период, проверените разходи за материали, външни услуги, за основен ремонт и придобиване на активи, в т.ч. финансирани със средства от ЕС са в съответствие с правната рамка и договорите. Документите за поемане на задължение/извършване на разход са подписани от длъжностни лица, оправомощени от управителя на НОИ. През одитирания период има действащи вътрешни правила за предварителен контрол и система за двоен подпис. Процедурите за предварителен контрол преди поемане на задължение и преди извършване на разход са осъществявани последователно, през целия одитиран период в съответствие с определения с вътрешните правила ред. Системата за вътрешен контрол е осигурила ефективното прилагане на

⁴ обн. ДВ, бр.13 от 16.04.2016 г., в сила от 15.04.2016 г., изм. и доп., ДВ, бр. 86 от 18.10.2018 г., в сила от 01.03.2019 г.

⁵ не са включени обжалвани процедури за обществени поръчки по реда на ЗОП през периода 01.01.2018 г. - 31.12.2019 г., по които има постановени решения на КЗК и ВАС

процедурите в изследваната област и съответствието с правната рамка. Правилата за предварителен контрол и система за двоен подпис (утвърдени през 2012 г.) не са актуализирани съобразно промените в организационната структура и правната рамка през одитирания период.

По време на одита, от управителя на НОИ са утвърдени нови вътрешни правила за предварителен контрол, които отразяват структурните промени, приети с изменение на Правилника за организацията и дейността на Националния осигурителен институт в сила от 01.08.2018 г.⁶ и въвеждат изискванията на новите указания на министъра на финансите в областта на предварителния контрол за законосъобразност в организациите от публичния сектор, утвърдени през 2020 г.

Възлагането на проверените обществени поръчки в НОИ - ЦУ е в съответствие във всички съществени аспекти с приложимата правна рамка. Установените пропуски - непосочени в обявлението за обществена поръчка документи, с които участниците доказват изпълнението на определените критерии за подбор, поставено изискване към участниците, посочено единствено в документацията за обществена поръчка, методика за оценка на офертите, несъответстваща на изискване на ППЗОП и сключването на два договора за обществена поръчка след нормативно определения срок не са довели до незаконосъобразност по отношение на проведените процедури и възлагания.

Регламентираният със заповеди на управителя на НОИ ред за управление на обществените поръчки не отговаря на минималните изисквания по чл. 140, ал. 1 от ППЗОП за съдържание. Не са регламентирани редът за определяне на състава и начина на работа на комисията за извършване на подбор на участниците, за разглеждане и оценка на офертите и за провеждане на преговори и диалог; сключване на договорите; действията при обжалване на процедурите; провеждане на въвеждащо и поддържащо обучение на лицата, ангажирани с управлението на цикъла на обществените поръчки.

През месец февруари 2020 г. от управителя на НОИ са утвърдени Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки, които са разработени в съответствие с изискванията на ППЗОП.

Изпълнението на договорите за обществени поръчки е в съответствие с нормативните изисквания и договорените клаузи.

Въведените процедури за предварителен контрол на всеки от ключовите етапи при провеждане на обществените поръчки, преди поемане на задължение, при извършване на доставките, предоставяне на услугите и приемане на строителните дейности, както и преди извършване на разходите са прилагани последователно, но не във всички случаи ефективно през одитирания период.

Част втора ВЪВЕДЕНИЕ

1. Основание за извършване на одита

Одитът е извършен на основание чл. 5, ал. 1, т. 2 и чл. 38, ал. 1 от Закона за Сметната палата, одитна задача № 278 от Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2020 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-02-01-005 от 22.04.2020 г. на заместник-председател на Сметната палата.

2. Одитиран период

Одитираният период е от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.

3. Информация за одитираната организация

⁶ Заповед № Ц1016-40-743/21.10.2020 г. на управителя на НОИ

Националният осигурителен институт осъществява законовите правомощия по управление на държавното обществено осигуряване, той е юридическо лице със седалище в гр. София, което се представлява от неговия управител. Дейността по администриране на ДОО се осъществява въз основа на предоставена държавна собственост и придобита собствена материална база, субсидии (трансфери) от държавния бюджет и собствени приходи. Разходите и трансферите по бюджета на НОИ са основно за издръжка на дейността по държавното обществено осигуряване и за капиталови разходи за придобиване на дълготрайни материални активи и основен ремонт, свързани с цялостната дейност на Националния осигурителен институт. НОИ съставя своя бюджет като част от консолидирания бюджет на ДОО.

Управлението, структурата и функциите на звената и числеността им са уредени в Правилник за организацията и дейността на Националния осигурителен институт⁷. Структурата на НОИ включва централно управление и 28 териториални поделения, финансово обособени и със статут на второстепенни разпоредители с бюджет. Звената в централното управление са организирани в обща и специализирана администрация. Общата администрация подпомага осъществяването на правомощията на управителя като ръководител на администрацията, създава условия за осъществяването на дейността на специализираната администрация и извършва техническите дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица. В нея са включени: дирекция „Човешки ресурси и административно обслужване“; дирекция „Финансово-счетоводна дейност“ (ФСД); дирекция „Обществени комуникации и международно сътрудничество“; дирекция „Правна“; дирекция „Обществени поръчки и управление на собствеността“ (ОПУС); дирекция „Информационни и комуникационни технологии“ (ИКТ).⁸

Дейността по планиране и съставяне на бюджетите на държавното обществено осигуряване (включително и бюджета на НОИ) се осъществява от дирекция „Анализ, планиране и прогнозиране“, която е част от специализираната администрация. Дирекция ФСД изготвя и обобщава отчетите за месечното, тримесечното и годишно касово изпълнение на бюджета на ДОО и финансовите отчети на НОИ, осъществява счетоводното обслужване на централното управление, методически ръководи цялостната дейност по финансирането и счетоводната отчетност на бюджетните средства на института, фондовете на държавното обществено осигуряване, организира и контролира банковото обслужване на НОИ и неговите поделения и т.н.

Дирекция „Обществени поръчки и управление на собствеността“ отговаря за управлението на цикъла на обществените поръчки, като организира и координира всички дейности във връзка с прогнозиране, планиране, подготовката и провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки в централно управление на НОИ.

Отговорност за управленските решения по смисъла на чл. 6, ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор за одитирания период носи Ивайло Иванов – управител на НОИ, избран от Народното събрание на 19.09. 2017 г.⁹

4. Предмет на одита

Предметът на одита е съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Националния осигурителен институт.

⁷ приет с ПМС № 120 от 29.05.2007 г., обн., ДВ, бр. 45 от 08.06.2007 г., изм. и доп., бр. 38 от 10.05.2019 г.

⁸ дирекции ОПУС и ИКТ са сформирани съгласно изменение в Правилника за организацията и дейността на НОИ (обн., ДВ, бр. 61 от 2018 г., в сила от 1.08.2018 г.)

⁹ **Одитно доказателство № 1**

Общият размер на разходите за административна издръжка на държавното обществено осигуряване, извършени в НОИ - ЦУ за 2018 г. е 102 803 212 лв., а за 2019 г. – 113 467 077 лв.¹⁰

Разходите за издръжка са със значителен относителен дял в общия обем на разходи в НОИ – ЦУ, като за 2018 г. те са 33,8 на сто и за 2019 г. – 31,7 на сто. Най-голям дял в разходите за издръжка заемат извършените разходи за материали и външни услуги, които формират 97,2 на сто от изразходваните средства за издръжка за 2018 г. и 97,3 на сто за 2019 г. Разходите за издръжка са съществени по стойност и с важно значение за финансовото осигуряване и осъществяване на дейността по управление на ДОО.

Капиталовите разходи, включват разходи за основен ремонт и придобиване на ДМА и разходи за придобиване на нематериални дълготрайни активи с общ отчетен размер за 2018 г. - 5 273 199 лв. (5,1 на сто от разходите за административна издръжка на НОИ-ЦУ), за 2019 г. - 8 310 458 лв. (7,3 на сто) и разходи, финансирани със средства от ЕС в размер на 1 973 664 лв. Капиталовите разходи са с важно значение за осъществяване на дейността по управление на държавното обществено осигуряване, с оглед на техния дългосрочен инвестиционен характер.

През одитирания период в НОИ – ЦУ са възложени общо 61 обществени поръчки¹¹ - 41 чрез провеждане на процедура по ЗОП и 20 - чрез възлагане по реда на Глава двадесет и шеста от ЗОП. Сключените договори по реда на ЗОП, с приключило през одитирания период изпълнение са 36^{12,13}. Възлагането и изпълнението на обществени поръчки е уредено с императивни правни норми, вътрешни актове и договори. Разходите за обществени поръчки са финансирани с бюджетни и европейски средства и имат важно значение за осъществяване основната дейност на НОИ.

5. Цели на одита

5.1. Да се установи спазването на изискванията на нормативните и вътрешните актове и договорите в областите на изследване: „Разходи за административна издръжка на НОИ - ЦУ“ и „Обществени поръчки и изпълнение на договори в НОИ - ЦУ“.

5.2. Да се установи състоянието на системите за финансово управление и контрол в изследваните области.

5.3. Да се изрази одитно заключение относно степента на съответствие на включените в обхвата на одитната задача дейности с правната рамка и договорите.

6. Обхват на одита, ограничения в обхвата

В обхвата на одита са включени областите: „Разходи за административна издръжка на НОИ - ЦУ“ и „Обществени поръчки и изпълнение на договори в НОИ - ЦУ“.

За целите на одита са формирани одитни извадки по области, процеси и под-процеси на изследване, които включват:

6.1. Област „Разходи за административна издръжка на НОИ - ЦУ“

6.1.1. Процес „Разходи за издръжка“, с под-процеси:

6.1.1.1. „Разходи за материали“:

а) за 2018 г. - 14 доставчици с обща стойност на плащания към тях 712 778,65 лв. (84,9 на сто от общия размер на разходите за материали – 839 859,57 лв. за 2018 г.);

б) за 2019 г. - 11 доставчици с обща стойност на плащания към тях 630 875,51 лв. (85,4 на сто от общия размер на разходите за материали – 738 189,32 лв. за 2019 г.).

¹⁰ **Одитно доказателство № 2**

¹¹ в това число не са включени обжалвани процедури за обществени поръчки по реда на ЗОП през периода 01.01.2018 г. – 31.12.2019 г., както и прекратените от възложителя обществени поръчки

¹² не са включени договори, които се изпълняват съвместно от НОИ - ЦУ и ТП

¹³ **Одитно доказателство № 8**

Извадките са формирани чрез подбор на единиците по стойност и включват доставчици с обща стойност на плащанията към тях над 10 000 лв.

6.1.1.2. „Разходи за външни услуги“:

а) за 2018 г. - 11 доставчици с обща стойност на плащанията към тях - 31 465 308,96 лв. (95,5 на сто от общия размер на разходите за външни услуги – 32 961 266,62 лв. за 2018 г.);

б) за 2019 г. - 12 доставчици с обща стойност на плащанията към тях - 32 987 443,92 лв. (96,4 на сто от общия размер на разходите за външни услуги – 34 220 989,52 лв. за 2019 г.).

Извадките са формирани чрез подбор на единиците по стойност и включват доставчици с обща стойност на плащанията към тях над 100 000 лв.

6.1.2. Процес „Капиталови разходи“ с под-процеси: „Разходи за основен ремонт на ДМА“, „Разходи за придобиване на ДМА“, Разходи за придобиване на нематериални дълготрайни активи“ и „Капиталови разходи за сметка на средства от ЕС“.

Общият обем на извършените в НОИ – ЦУ капиталови разходи, предмет на одита е 15 317 591,02 лв.¹⁴, и включва разходи за основен ремонт, придобиване на софтуерни продукти, имущество и други активи, в т. ч. и с европейски средства. В обхвата на проверката е включен пълният обем от капиталови разходи без да е формирана одитна извадка, като част от тях в размер на 10 965 925,18 лв. са проверени в рамките на извършените одитни процедури в процес „Капиталови разходи“, от област „Разходи за административна издръжка на НОИ – ЦУ“, а останалата част – в размер на 4 351 665,84 лв., чрез процедури в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“, в рамките на процес „Изпълнение на договори за обществени поръчки“.

В обхвата на област „Разходи за административна издръжка на НОИ – ЦУ“ са включени следните капиталови разходи, представени съгласно утвърдената Единна бюджетна класификация:

§ 51-00 „Основен ремонт на ДМА“ – 1 007 546,40 лв. за 2019 г.¹⁵

§ 52-01 „Придобиване на компютри и хардуер“ – 33 600 лв. за 2018 г. и 4 532 302,50 лв. за 2019 г.¹⁶

§ 52-02 „Придобиване на сгради“ – 3 240 060,58 лв. за 2018 г.

§ 52-03 „Придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения“ - 177 198,85 лв. за 2018 г. и 87 689,52 лв. за 2019 г.¹⁷

§ 52-05 „Придобиване на стопански инвентар“ – 8 297,80 лв. за 2018 г. и 2 848 лв. за 2019 г.

§ 53-01 „Придобиване на програмни продукти“ – 890 937,16 лв. за 2018 г. и 903 604,37 лв. за 2019 г.¹⁸

§ 52-00 „Придобиване на ДМА“ - 81 840 лв. за 2019 г. Капиталовите разходи са за сметка на средства от ЕС.¹⁹

¹⁴ В обхвата на одита не са включени разходите за придобиване на земя в размер на 239 732 лв. за 2018 г., поради ниският им относителен дял в общите капиталови разходи за одитирания период.

¹⁵ Разходите за основен ремонт в размер на 251 657,42 лв. за 2018 г. и 69 258,16 лв. за 2019 г. по договор № 1005-40-107/09.08.2018 г. са тествани в обхвата на област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. I.4 от Справка за изпълнените договори).

¹⁶ Разходите за придобиване на ДМА в размер на 283 144,74 лв. за 2018 г. и 1 448 564,40 лв. за 2019 г. са тествани в обхвата на област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (договор № 1005-40-197/18.12.2018 г. със Стемо ООД - т. I.13 и договор № 1005-40-198/19.12.2018 г. с Мнемоника АД и договор № 1005-40-152/18.12.2019 г. със „Стоун Компютърс“ АД – т. I.22 от Справка за изпълнените договори).

¹⁷ Разходите за придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения в размер на 73 364,40 лв. за 2019 г. по договор № 1005-40-153/04.10.2018 г. с АЛКОМ-ТЕХ ЕАД са тествани в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. I.9 от Справка за изпълнените договори). Разходите за придобиване на транспортни средства в размер на 83 820 лв. за 2019 г. по договор № 1005-40-119/10.09.2019 г. с АВТОХИТ 2000 ООД са тествани в обхвата на област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. II.13 от Справка за изпълнените договори).

¹⁸ Разходите за придобиване на програмни продукти в размер на 148 572 лв. за 2018 г. по договор № 1005-40-18/16.02.2018 г. с ЦАПК ПРОГРЕС ГРУП АД са тествани в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. I.2 от Справка за изпълнените договори). Разходите за придобиване на програмни продукти в размер на 101 460,72 лв. за 2019 г. по договор № 1005-40-153/04.10.2018 г. с АЛКОМ-ТЕХ ЕАД, договор № 1005-40-197/18.12.2018 г. със Стемо ООД и № 1005-40-87/31.05.2019 г. с АСТ СОФИЯ ООД са тествани в обхвата на област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. I.9, т. I.13 и т. I.19 от Справка за изпълнените договори).

6.2. Област „Обществени поръчки и изпълнение на договори в НОИ - ЦУ“ с процеси:

6.2.1. „Провеждане и възлагане на обществени поръчки“:

а) три процедури, открити през 2018 г., с обща стойност на сключените договори 7 732 596,80 лв. без ДДС;

б) две процедури, открити през 2019 г., с обща стойност на сключените договори 5 192 963,53 лв. без ДДС;

в) четири възлагания чрез събиране на оферти с обява през 2018 г. с обща стойност на сключените договори 256 970,95 лв. без ДДС;

г) четири възлагания чрез събиране на оферти с обява през 2019 г. с обща стойност на сключените договори 270 550 лв. без ДДС.

Одитните извадки са формирани чрез подбор на единиците по стойност, като в тях са включени процедури и възлагания по ЗОП с най-висока стойност на сключените договори.²⁰

6.2.2. „Изпълнение на договори за обществени поръчки“

Проверени са 17 договора за обществени поръчки на обща стойност 6 163 129,13 лв. с ДДС (92 на сто от общата стойност на договорите - 6 710 096,82 лв.²¹). Изследваните единици са избрани чрез формирана одитна извадка, в която са включени договори с най-висока стойност.

6.3. При изпълнението на одитната задача са въведени ограничения в обхвата на одита по отношение на:

а) Разходите по бюджетите на териториалните поделения на НОИ, които са със статут на второстепенни разпоредители с бюджет, имат оперативна финансова самостоятелност в областта на изследваните разходи и са разположени извън седалището на института;

б) Организиране, възлагане и изпълнение на договори за обществени поръчки в териториалните поделения на НОИ, ръководителите на които са упълномощени от управителя да възлагат обществени поръчки на основание чл. 7, ал. 1 от ЗОП.

Мотиви: Териториална отдалеченост на звената, в които се осъществяват транзакциите, отчитат се извършените разходи и се съхранява цялата документация за извършените плащания, включително и документациите за проведени процедури и възлагания по ЗОП и за изпълняваните договори за обществени поръчки.

7. Критерии за оценка

В одита за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Националния осигурителен институт за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г., са приложени следните критерии за оценка:

7.1. Област „Разходи за административна издръжка на НОИ - ЦУ“

7.1.1. Процес „Разходи за издръжка“ с под-процеси: „Разходи за външни услуги“ и „Разходи за материали“ и процес „Капиталови разходи“ с под-процеси: „Разходи за основен ремонт на ДМА“, „Разходи за придобиване на ДМА“, „Разходи за придобиване на нематериални дълготрайни активи“ и „Капиталови разходи за сметка на средства от ЕС“.

7.1.1.1. Закон за обществените поръчки;

7.1.1.2. Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор;

7.1.1.3. Закон за счетоводството;

¹⁹ Разходите в размер на 1 557 360 лв. по договори № 1005-40-44/22.03.2019 г. и № 1005-40-46/22.03.2019 г. с АВТОХИТ 2000 ООД и 334 464 лв. по договор № 1005-40-18/31.01.2019 г. с ТехноЛогика ЕАД са тествани в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. I.17, т. I.18 и т. I.15 от Справка за изпълнените договори).

²⁰ от Справки за открити и приключили процедури и за възложените обществени поръчки на стойност по чл. 20, ал. 3 от ЗОП за периода 01.01.2018 г. – 31.12.2018 г. и за периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. от НОИ - ЦУ

²¹ сключени в одитирания период след проведени процедури или събиране на оферти с обява, чието изпълнение е в централното управление на НОИ и е приключило към 31.12.2019 г.

- 7.1.1.4. Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол и прилагане системата за двоен подпис;
- 7.1.1.5. Договори.
- 7.2. Област „Обществени поръчки и изпълнение на договори в НОИ - ЦУ“
 - 7.2.1. Закон за обществените поръчки;
 - 7.2.2. Правилник за прилагане на Закона за обществените поръчки;
 - 7.2.3. Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор;
 - 7.2.4. Заповеди на управителя на НОИ за определяне на ред за планиране, организиране и възлагане на обществени поръчки в системата на НОИ;
 - 7.2.5. Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол и прилагане системата за двоен подпис;
 - 7.2.6. Договори за обществени поръчки.

8. Одитни стандарти, които са приложени при одита

Одитът е изпълнен в съответствие с МСВОИ 100 „Основни принципи на одита в публичния сектор“, МСВОИ 400 „Принципи на одита за съответствие“ и МСВОИ 4000 „Стандарт за одит за съответствие“.

Част трета КОНСТАТАЦИИ

Раздел I. Разходи за административна издръжка на Националния осигурителен институт – ЦУ

Националният осигурителен институт съставя своя бюджет като част от консолидирания бюджет на ДОО, който се приема със закон от Народното събрание. Бюджетът на НОИ се разработва, съставя, разходва и отчита по пълна бюджетна класификация, като включва консолидираните бюджетни разходи на централното управление и териториалните поделения на НОИ, които са със статут на второстепенни разпоредители с бюджет. Средствата се използват за административна издръжка на управлението на ДОО.

Разходите по бюджета на НОИ – ЦУ за административна издръжка през 2018 г. са 102 803 212 лв., а за 2019 г. – 113 467 077 лв.^{22,23}

Разходите за издръжка и капиталовите разходи²⁴ са с най-висок относителен дял и през двата отчетни периода - 40 на сто от всички разходи. Разходите за издръжка за 2018 г. са 34 778 869 лв. (33,8 на сто от отчетените в НОИ-ЦУ разходи) и 35 924 620 лв. за 2019 г. (31,7 на сто). Капиталовите разходи са 5 273 199 лв. за 2018 г. (5,1 на сто от разходите в НОИ-ЦУ) и 8 310 458 лв. за 2019 г. (7,3 на сто). Средствата за издръжка и капиталовите разходи осигуряват изпълнението на целите на НОИ във връзка с основната му функция по администриране на ДОО.

В действащите през одитирания период Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол и прилагане системата за двоен подпис (правила за предварителен контрол)²⁵ са регламентирани основни процедури, работни инструкции и свързаните с тях документи за осъществяване на предварителен контрол и прилагане на системата за двоен подпис.²⁶ Основните дейности в НОИ в обхвата на предварителния контрол за законосъобразност са процедурите за възлагане на обществени поръчки, поемане на задължение и сключване на договори, придобиването на активи или услуги, отдаването под

²² Одитно доказателство № 2

²³ в сумата не се включват трансфери за пенсии и помощи, които също се отчитат по бюджета на НОИ

²⁴ с изключение на разходите за персонал (60%), които не са обект на одита

²⁵ утвърдени със Заповед на управителя на НОИ № 294 от 24.07.2007 г., посл. изм. със Заповед № 1015 от 14.11.2012 г.

²⁶ Одитно доказателство № 3

наем или продажбата на имущество и други, свързани с извършване на разходи или получаване на приходи. Предварителният контрол за законосъобразност се осъществява от финансов контролор, от ръководители на функционални направления и отделни служители (съобразно специфичните им функции, регламентирани в Правилника за организацията и дейността на НОИ, длъжностните характеристики и делегираните им правомощия). Съгласно работна инструкция „Поемане на задължение“ предварителен контрол от финансовия контролор в НОИ-ЦУ се осъществява за ангажименти на стойност над 1 000 лв. При необходимост за установяване на законосъобразност, по искане на лицата полагащи двоен подпис, предварителен контрол се осъществява и под този праг. Съгласно работната инструкция при установени потребности, изготвената обобщена заявка (предложение за предприемане на действия или докладна записка, проект на договор или решение, заповед), заедно със съпътстващите документи се представя на финансовия контролор. В зависимост от вида на документа, същият предварително се съгласува със служители от дирекция „Финансово-счетоводна дейност“ за наличие на бюджетни средства и от дирекция „Обществени поръчки и управление на собствеността“ за съответствие с приложими нормативни изисквания. След извършване на предварителния контрол заявката, заедно с придружаващите документи и контролния лист, се предават за подписване/съгласуване на счетоводител и на ръководен служител (оторизирано лице за прилагане на системата за двоен подпис). Подписаната заявка се счита за потвърдена и се предоставя за изпълнение. Преди извършване на разход, контролът се осъществява по процедура за одобряване на условията за плащане, регламентирана в работна инструкция РИ 01-02 „Извършване на разход“. За всяко задължение с периодични плащания се съставя досие, съгласно работна инструкция РИ 01-03 „Досие за задължение с периодични плащания“. Управителят на НОИ, определя със заповед лицата, които са отговорни за съставянето на досие и за осъществяване на контрол по изпълнение на договора. С правилата е определен редът за прилагане на системата за двоен подпис - от упълномощени от управителя на НОИ²⁷ длъжностни лица.

Действащите правила за предварителен контрол не са актуализирани съобразно измененията в организационната структура на НОИ, извършени в одитирания период. Същевременно в НОИ е разработена и утвърдена „Методика за извършване анализ на разходите и ползите за всеки вид проверка, в т.ч., определяне източниците на информация и на показателите за оценка на разходите и ползите от всяка конкретна проверка“²⁸. Изготвената методика е в отговор на измененията на чл. 13, ал. 4 от ЗФУКПС²⁹, съгласно който редът и начинът за осъществяване на предварителния контрол за законосъобразност се определят от ръководителите на организациите въз основа на оценка на риска и анализ на разходите и ползите и в съответствие с указанията на министъра на финансите.

По време на одита, от управителя на НОИ са утвърдени нови Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол и прилагане на системата за двоен подпис, които отразяват промените в структурата на организацията и въвеждат терминологията и изискванията на новите указания на министъра на финансите в областта на предварителния контрол за законосъобразност в организациите от публичния сектор, утвърдени през 2020 г.³⁰

1. Разходи за издръжка

1.1. Разходи за материали

²⁷ Пълномощно с изх. № 1018-40-1176 от 22.11.2017 г., Пълномощно с изх. № 1016-40-7 от 07.01.2019 г., Пълномощно с изх. № 1016-40-823 от 12.06.2019 г. на управителя на НОИ за полагане на първи и втори подпис

²⁸ **Одитно доказателство № 3**

²⁹ изм. и доп., бр. 13 от 12.02.2019 г.

³⁰ **Одитно доказателство № 4**

През 2018 г. извършените разходи за материали са 839 859,57 лв., а за 2019 г. - 738 189,32 лв.³¹ Проверката за съответствие с правната рамка е извършена чрез одитна извадка, в която са включени 14 доставчици с плащания на стойност общо 712 778,65 лв. за 2018 г. и 11 доставчици с плащания на стойност общо 630 875,51 лв. за 2019 г. Общият размер на проверените разходи е 1 343 654,16 лв. (85,1 на сто от разходите за материали през одитирания период).

При проверката е установено³²:

а) Разходите за материали са извършени на основание договори и доклади за инициране на разход и са за: канцеларски материали³³, тонери за копирни машини и принтери³⁴, копирна хартия³⁵, очила за работа с видеодисплей³⁶, мобилни и настолни телефонни апарати³⁷, брандирани пощенски пликове³⁸, отпечатване и доставка на формуляри, брошури, бланки и други³⁹, офис обзавеждане⁴⁰, зимни гуми⁴¹, противогази⁴², резервни части за: системи за непрекъсваемо електрозахранване (дизел-генератори, АВР и UPS)⁴³; работни станции⁴⁴; офис техника⁴⁵; системата за видеонаблюдение⁴⁶ и контрол на достъп и работно време⁴⁷; опорна мрежова система⁴⁸; зареждане на противопожарни съоръжения⁴⁹; консумативи и резервни части за отпечатването на копия от принтерни системи⁵⁰; техническо оборудване – шредери, слушалки, тонколони, оптични устройства и твърди дискове⁵¹, необходими за осигуряване на дейността на НОИ-ЦУ.

б) Разходите за материали са извършени при спазване на приложимия ред по ЗОП, в съответствие с тяхната стойност и съгласно изискванията на правилата за предварителен контрол.

³¹ **Одитно доказателство № 2**

³² **Одитно доказателство № 5**

³³ Договор №№ 1005-40-72/14.04.2016 г. и 1005-40-67/11.05.2018 г. с Кооперация „Панда“. Проверените плащания по договорите са в размер на 36 538,30 лв. за 2018 г. и на 26 511,07 лв. за 2019 г.

³⁴ Договор № 1005-40-30/20.03.2017 г. с „Парафлю Комуникейшънс“ ООД. Проверените плащания са в размер на 80 996,04 лв. за 2018 г.

³⁵ Договор № 1005-40-97/25.07.2018 г. с „Плесио Компютърс“ ЕАД. Проверените плащания по договора са в размер на 125 972,89 лв. за 2018 г. и на 319 371,58 лв. за 2019 г.

³⁶ Договор № 1005-40-9/05.02.2018 г. с „Юниглас“ ООД. Проверените плащания по договора са в размер на 41 404,80 лв. за 2019 г.

³⁷ Договор № 1005-40-286/29.09.2017 г. с „А1 България“ ЕАД - проверени плащания в размер на 11 265,80 лв. за 2018 г.; Договор № 1005-40-138/ 01.10.2018 г. с „Алком-Тех“ ЕАД - проверени плащания в размер на 23 991,36 лв. за 2018 г.; Договор № 1005-40-136/28.09.2018 г. с „БТК“ ЕАД - проверени плащания в размер на 31 110 лв. за 2018 г.

³⁸ Договор № 1005-40-77/11.06.2018 г. с „ЕМА“ ООД - проверени плащания са в размер на 12 000 лв. за 2018 г.

Договор № 1005-40-100/01.07.2019 г. с „ЕА Принт“ ООД - проверени плащания в размер на 16 560 лв. за 2019 г.

³⁹ Договор №№ 1005-40-124/24.09.2019 г. и 1005-40-123/24.09.2019 г. с „ЕА Принт“ ООД - проверените плащания по договорите са в размер на 14 139,56 лв. за 2019 г.

⁴⁰ Договор №№ 1005-40-7/30.01.2018 г. и 1005-40-109/14.08.2018 г. с „КАН УЧТЕХСПОРТ БЪЛГАРИЯ“ ООД. Проверените плащания по договорите са в размер на 17 924,39 лв. за 2018 г.

⁴¹ Договор № 1005-40-143/18.11.2019 г. с „Диана“ ООД. Проверените плащания са в размер на 18 788,64 лв. за 2019 г.

⁴² Докладна записка № 1007-40-1028/11.09.2019 г. с изпълнител „Зебра“ АД - проверени плащания в размер на 14 859 лв. за 2019 г.

⁴³ Договори №№ 1005-40-98/15.07.2016 г., 1005-40-115/11.09.2018 г. с „Пи Ем Би“ ЕООД. Проверените плащания са в размер на 173 451,22 лв. за 2018 г. и на 44 290,80 лв. за 2019 г.

⁴⁴ Договор № 1005-40-319/13.12.2017 г. с предмет доставка на резервни части за работни станции Lenovo ThinkCenter M72e SFF, Договор № 1005-40-186/10.12.2018 г. с предмет доставка на резервни части за работни станции Hewlett-Packard Compaq 6005 Pro SFF, Договор № 1005-40-185/10.12.2018 г. с предмет доставка на резервни части за работни станции Dell OptiPlex 7010 MT и Договор № 1005-40-184/10.12.2018 г. с предмет доставка на резервни части за работни станции Acer Vertion X2631G, сключени с „Джей Би Електроникс“ ЕООД. Проверените плащания по договорите са в размер на 32 083,38 лв. за 2018 г. и на 43 575,46 лв. за 2019 г.

⁴⁵ Договор № 1005-40-149/18.11.2016 г. с „Копилинк“ ЕООД. Проверените плащания са в размер на 88 079,39 лв. за 2018 г.

⁴⁶ Договор № 1005-40-15/23.01.2019 г. със „Сектрон“ ООД. Проверените плащания са в размер на 13 492,51 лв. за 2019 г.

⁴⁷ Договор № 1005-40-24/07.02.2019 г. със „Сектрон“ ООД. Проверените плащания са в размер на 34 161,41 лв. за 2019 г.

⁴⁸ Договор № 005-40-120/17.09.2016 г. „СТК Инженеринг“ ООД. Проверените плащания са в размер на 23 358,17 лв. за 2018 г.

⁴⁹ Договор №№ 1005-40-261/18.07.2017 г., 1005-40-262/18.07.2017 г., 1005-40-263/18.07.2017 г. и 1005-40-264/18.07.2017 г. сключени с „Респромкомплект“ АД – проверените разходи са в размер на 33 429,16 лв. за 2018 г. и на 22 288,32 лв. за 2019 г.

⁵⁰ Договор № 1005-40-129/07.10.2016 г. с „Инфо АДЛ“ ООД – Проверените плащания са в размер на 17 709,84 лв. за 2018 г.

⁵¹ С проверени плащания по доставчик, както следва: „Ардес Информационни технологии“ ЕООД – 21 028 лв. за 2019 г., „Плесио Компютърс“ ЕАД - 3 421,48 лв. за 2018 г. и 1 404,36 лв. за 2019 г., Кооперация „Панда“ – 1 447,23 лв. за 2018 г.

в) Със заповед на управителя/главния секретар⁵² са определени длъжностните лица, отговорни за изпълнението на договорите и за подписването на изготвените протоколи, актове, фактури и други документи.

г) За приемане на извършената работа или доставените стоки са изготвени необходимите документи (приемо - предавателни протоколи), подписани от изпълнителя и длъжностните лица, определени да осъществяват контрол по изпълнението на договорите.

д) Разходите са документално обосновани - окомплектовани с изискуемите първични счетоводни документи: фактури, протоколи за приемане на материалите, складови разписки и други документи, съгласно договорите.

е) Извършените разходи за материали съответстват по вид и стойност на разходооправдателните документи.

ж) При сключване на договорите/извършване на плащанията е приложена системата за двоен подпис от компетентните длъжностни лица, в съответствие с изискванията на чл. 18 от правилата за предварителен контрол.

з) Предварителният контрол за законосъобразност преди поемане на задължение и преди извършване на разход е изпълняван, съгласно регламентирания вътрешен ред, документиран с контролен лист.⁵³

Разходите за материали са извършени в съответствие с нормативните изисквания и вътрешните правила. Регламентирания контролни процедури са прилагани последователно и ефективно през одитирания период.

1.2. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги в НОИ - ЦУ през 2018 г. са 32 961 266,62 лв., а през 2019 г. - 34 220 989,52 лв.⁵⁴ Проверката за съответствие с правната рамка е извършена чрез одитна извадка, в която са включени 11 доставчици на външни услуги с плащания към тях на стойност общо 31 465 308,96 лв. през 2018 г. и 12 доставчици с плащания на стойност общо 32 987 443,92 лв. през 2019 г. Общият размер на проверените разходи е 64 452 752,88 лв. (95,9 на сто от разходите за външни услуги през одитирания период. При проверката е установено:⁵⁵

а) Разходите за външни услуги са извършени по договори и докладни записки за инициране на разход и са за: следгаранционно сервизно обслужване на основни сървъри Dell PowerEdge R910, Dell PowerEdge R720 и PowerEdge R620⁵⁶; предоставяне на управляеми печатни услуги⁵⁷; преконфигурация на Hyper-V клъстер⁵⁸; абонаментна поддръжка и развитие на Единна електронна система АРХИМЕД eDMS⁵⁹; следгаранционно поддръжане на дискова подсистема IBM за консолидация на данни⁶⁰; следгаранционна поддръжка на дискови масиви от висок клас и прилежащо SAN оборудване⁶¹; абонаментна поддръжка на софтуерни продукти на Microsoft⁶²; осигуряване на интернет свързаност в системата на НОИ⁶³; предоставяне на стационарни и мобилни телефонни услуги⁶⁴;

⁵² Съгласно Заповед № 1016-40-741/11.07.2017 г. на управителя на НОИ

⁵³ Работни инструкции РИ 01-01 „Поемане на задължение“ и РИ 01-02 „Извършване на разход“ към правилата за предварителен контрол

⁵⁴ **Одитно доказателство № 2**

⁵⁵ **Одитно доказателство № 6**

⁵⁶ Договор № 1005-40-31 от 16.03.2018 г. със СТЕМО ООД – проверените плащания са в размер на 10 106,88 лв. за 2018 г. и 14 212,80 лв. за 2019 г.

⁵⁷ Договор № 1005-40-182 от 30.11.2018 г. със СТЕМО ООД – проверените плащания са в размер на 594 586,03 лв. за 2018 г. и 1 050 922,26 лв. за 2019 г.

⁵⁸ Договор № 1005-40-142 от 15.11.2019 г. със СТЕМО ООД – плащане в размер на 36 000 лв. за 2019 г.

⁵⁹ Договор № 1005-40-24 от 11.02.2016 г. с ДАВИД ХОЛДИНГ АД, проверените плащания са в размер на 31 726,29 лв. за 2018 г. и Договор № 1005-40-26 от 01.03.2018 г., проверените плащания са в размер на 103 500 лв. за 2018 г.

⁶⁰ Договор № 1005-40-82 от 23.10.2015 г. с АЙ БИ ЕМ БЪЛГАРИЯ ЕООД - проверените плащания са в размер на 338 365,26 лв. за 2018 г.

⁶¹ Договор № 1005-40-33 от 19.02.2019 г. с АЙ БИ ЕМ България ЕООД - проверените плащания са в размер на 401 347,80 лв. за 2019 г.

⁶² Договор № 1005-40-153 от 20.12.2019 г. с Телелинк Бизнес Сървис ЕАД – плащане в размер на 960 000 лв. за 2019 г. и Договор № 1005-40-130 от 14.10.2016 г. с ЦАПК ПРОГРЕС ГРУП АД - проверените плащания са в размер на 174 801,31 лв. за 2018 г.

⁶³ Договор № 1005-40-276 от 07.09.2017 г. с МОБИЛТЕЛ ЕАД/А1/ ЕАД – проверените плащания са в размер на 6 120 лв. за 2018 г. и 73,20 лв. за 2019 г.; Договор № 1005-40-142 от 02.10.2018 г. с А1 ЕАД – 8 710,80 лв. за 2019 г.; Договор № 1005-40-285 от 21.09.2017 г. с БТК ЕАД – 61 772,59 лв. за 2018 г. и 65 778,84 лв. за 2019 г.

абонаментна поддръжка на софтуерен продукт за управление на човешките ресурси HeRMеS⁶⁵; миграция на ARIS сървъра към платформа с функционалност за уеб-базиран достъп и обща среда за работа и осигуряване на абонаментна поддръжка⁶⁶; предоставяне на пощенски услуги⁶⁷; сервизно обслужване на фърмуера на гласовата комуникационна система на НОИ⁶⁸; преводчески услуги⁶⁹; поддръжка на системен и базов софтуер и лицензи⁷⁰; почистване на помещения⁷¹; инсталиране на софтуер за съхраняване на информация и за предпечатна подготовка⁷²; подмяна на дефектирали дискове за съхранение на данни⁷³; компенсиране на разходите за изплащане на пенсии чрез пощенски станции⁷⁴, съгласно споразумение с „Български пощи“ ЕАД.

б) Разходите за външни услуги са извършени при спазване на приложимия ред по ЗОП, в съответствие с тяхната стойност.

в) Обществената услуга по изплащане на пенсиите чрез пощенски станции е възложена на „Български пощи“ ЕАД, съгласно чл. 92б от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС)⁷⁵. Съгласно чл. 92, ал. 2 от НПОС, за компенсиране на разходите за изплащане на пенсии чрез пощенските станции, НОИ превежда ежемесечно на „Български пощи“ ЕАД парична сума в размер, равен на 1/12 част от определената за съответната година компенсация. Общата сума на компенсациите не може да надвишава левовата равностойност на 15 милиона евро⁷⁶. Конкретният размер на компенсацията за извършване на обществената услуга се определя със заповед на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.⁷⁷ Плащанията по сключеното споразумение с „Български пощи“ ЕАД са в съответствие с Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

г) Разходите за външни услуги са документално обосновани и са свързани с дейността на НОИ. Средствата са изплатени при наличие на изискуемите първични счетоводни документи: издадени от изпълнителя фактури, протоколи за приемане на извършените услуги и други документи, съгласно договорите. Извършените разходи съответстват по вид и стойност на договорените клаузи и посоченото в разходооправдателните документи.

д) Със заповед на управителя/главния секретар⁷⁸ са определени длъжностните лица, които да отговарят за изпълнението на договорите и да подписват изготвените протоколи, актове, фактури и други документи.

⁶⁴ Договор № 1005-40-321 от 15.12.2017 г. с БТК ЕАД - проверените плащания са в размер на 175 043,82 лв. за 2018 г. и 176 811,36 лв. за 2019 г.; Договор № 1005-40-97 от 19.11.2015 г. с БТК ЕАД - проверените плащания са в размер на 191,44 лв. за 2018 г.; Договор № 1005-40-85 от 05.07.2018 г. с БТК ЕАД – 1 490,33 лв. за 2018 г. и 2 736 лв. за 2019 г.; Договори с МОБИЛТЕЛ ЕАД/А1 България ЕАД № 1005-40-96 от 19.11.2015 г. – проверените плащания са в размер на 6 941,06 лв. за 2018 г. и № 1005-40-324 от 18.12.2017 г. – проверените плащания са в размер на 104 954,98 лв. за 2018 г. и 120 100,97 лв. за 2019 г.

⁶⁵ Договор № 1005-40-157 от 20.12.2016 г. с ТехноЛогика ЕАД – проверените плащания са в размер на 179 280 лв. за 2018 г. и 14 940 лв. за 2019 г. и Договор № 1005-40-204 от 27.12.2018 г. – 180 840 лв. за 2019 г.; изплатени 196,80 лв. на ТехноЛогика ЕАД по докладна записка от 2018 г. за участие на служители в работна среща.

⁶⁶ Договор № 1005-40-278 от 13.09.2017 г. с изпълнител ТехноЛогика ЕАД – проверените плащания са в размер на 31 920 лв. за 2018 г. и 31 920 лв. за 2019 г.

⁶⁷ Договор с Български пощи ЕАД № 1005-40-57 от 06.04.2017 г. – проверените плащания са в размер на 173 479,21 лв. за 2018 г. и 55 016,84 лв. за 2019 г. и Договор № 1005-40-45 от 22.03.2019 г. – 139 149,61 лв. за 2019 г.

⁶⁸ Договори с АЛКОМ-ТЕХ ЕАД № 1005-40-306 от 20.11.2017 г. – проверените плащания са в размер на 119 952 за 2018 г. и 116 286,80 лв. за 2019 г.; № 1005-40-296 от 01.11.2017 г. – 23 232 лв. за 2018 г. и № 1005-40-108 от 22.07.2019 г. – 3 665,20 лв. за 2019 г.

⁶⁹ Договор № 1005-40-196 от 23.05.2017 г. с ЕВРО-АЛИАНС ООД – проверените плащания са в размер на 122 583 лв. за 2018 г. и 44 342,40 лв. за 2019 г. и Договор № 1005-40-85 от 20.05.2019 г. – 140 768,20 лв. за 2019 г.

⁷⁰ Договор № 1005-40-29 от 23.02.2016 г. с ДЗЗД ЦАПК ПРОГРЕС – 59 961,60 лв. за 2019 г.; Договор № 1005-40-21 от 22.02.2018 г. с ЦАПК ПРОГРЕС ГРУП АД – 124 696,44 лв. за 2019 г.

⁷¹ изпълнител РАЙТ КЛИНИНГ ООД - Договор № 1005-40-3 от 10.01.2017 г. – извършените плащания са в размер на 8 854,86 лв. за 2019 г. и Договор № 1005-40-8 от 11.01.2019 г. – 104 779,86 лв. за 2019 г.

⁷² СТЕМО ООД – 908,42 за 2019 г.

⁷³ АЙ БИ ЕМ България ЕООД - 5 126,66 лв. за 2019 г.

⁷⁴ Споразумение № 122 от 30.09.2014 г. с Български пощи ЕАД – проверените плащания в размер на 29 205 065,96 лв. за 2018 г. и 29 119 493 лв. за 2019 г.

⁷⁵ обн., ДВ, бр. 21 от 17.03.2000 г., в сила от 1.01.2000 г.

⁷⁶ Чл. 92, ал. 6 от НПОС

⁷⁷ Чл. 92, ал. 5 от НПОС

⁷⁸ съгласно Заповед № 1016-40-741/11.07.2017 г. на управителя на НОИ

е) Разходооправдателните документи (фактури, приемо-предавателни протоколи, отчети и други) са подписани от доставчиците на услуги и длъжностните лица, определени да осъществяват контрол по изпълнението на договорите.

ж) Предварителен контрол за законосъобразност преди поемане на задължение (сключване на договор) и преди извършване на разход е осъществен от финансовия контролор, съгласно регламентирания вътрешен ред, документиран с контролен лист.

з) Договорите и платежните документи са подписани от компетентните лица, в съответствие с изискванията на системата за двоен подпис.

Разходите за външни услуги са извършени в съответствие с нормативните изисквания, вътрешните правила и договорите. Регламентираните контролни дейности са изпълнявани последователно и са документираны по определения ред от отговорните длъжностни лица.

2. Капиталови разходи

Извършените от Централното управление на НОИ капиталови разходи, предмет на одита са 15 317 591,02 лв.⁷⁹ и са за основен ремонт на ДМА, придобиване на софтуерни продукти, придобиване на ДМА, в т. ч. и със средства от ЕС. За капиталовите разходи не е формирана одитна извадка, като част от тях в размер 10 965 925,18 лв. са обект на проверка в област „Разходи за административна издръжка на НОИ – ЦУ“, а проверката на разходи в размер на 4 351 665,84 лв. е отразена в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори в НОИ – ЦУ“, в частта на процес „Изпълнение на договори за обществени поръчки“.⁸⁰

2.1. Разходи за основен ремонт на ДМА

Проверката за съответствие с правната рамка включва разходите за основен ремонт на ДМА на стойност 1 007 546,40 лв., извършени през 2019 г.

При проверката е установено:⁸¹

а) Разходите за основен ремонт на ДМА са извършени на основание сключени договори за обществени поръчки⁸², при спазване на приложимия ред по ЗОП, в съответствие с тяхната стойност.

б) Със заповед на главния секретар са определени длъжностните лица, които да отговарят за изпълнението на договорите и да подписват изготвените протоколи, актове, фактури и други документи.

в) Извършените разходи са документално обосновани, съгласно нормативните изисквания. Средствата са изплатени при наличие на изискуемите първични счетоводни документи: издадени от изпълнителя фактури, предоставени гаранции за авансово плащане и други документи, съгласно договорите.

⁷⁹ **Одитно доказателство № 2**

⁸⁰ Разходите за основен ремонт в размер на 251 657,42 лв. за 2018 г. и 69 258,16 лв. за 2019 г. по договор № 1005-40-107/09.08.2018 г. ще бъдат тествани в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. I.4 от Справка за изпълнените договори); Разходите за придобиване на ДМА в размер на 283 144,74 лв. за 2018 г. и 1 448 564,40 лв. за 2019 г. ще бъдат тествани в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (договор № 1005-40-197/18.12.2018 г. със Стемо ООД - т. I.13 и договор № 1005-40-198/19.12.2018 г. с Мнемоника АД и договор № 1005-40-152/18.12.2019 г. със „Стоун Компютърс“ АД – т. I.22 от Справка за изпълнените договори); Разходите за придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения в размер на 73 364,40 лв. за 2019 г. по договор № 1005-40-153/04.10.2018 г. с АЛКОМ-ТЕХ ЕАД ще бъдат тествани в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. I.9 от Справка за изпълнените договори). Разходите за придобиване на транспортни средства в размер на 83 820 лв. за 2019 г. по договор № 1005-40-119/10.09.2019 г. с АВТОХИТ 2000 ООД ще бъдат тествани в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. II.13 от Справка за изпълнените договори); Разходите за придобиване на програмни продукти в размер на 148 572 лв. за 2018 г. по договор № 1005-40-18/16.02.2018 г. с ЦАПК ПРОГРЕС ГРУП АД ще бъдат тествани в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. I.2 от Справка за изпълнените договори); Разходите за придобиване на програмни продукти в размер на 101 460,72 лв. за 2019 г. по договор № 1005-40-153/04.10.2018 г. с АЛКОМ-ТЕХ ЕАД, договор № 1005-40-197/18.12.2018 г. със Стемо ООД и № 1005-40-87/31.05.2019 г. с АСТ СОФИЯ ООД ще бъдат тествани в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. I.9, т. I.13 и т. I.19 от Справка за изпълнените договори); Разходите в размер на 1 557 360 лв. по договори № 1005-40-44/22.03.2019 г. и № 1005-40-46/22.03.2019 г. с АВТОХИТ 2000 ООД и 334 464 лв. по договор № 1005-40-18/31.01.2019 г. с ТехноЛогика ЕАД ще бъдат тествани в област „Обществени поръчки и изпълнение на договори“ (т. I.17, т. I.18 и т. I.15 от Справка за изпълнените договори).

⁸¹ **Одитно доказателство № 7**

⁸² Договор № 1005-40-144/26.11.2019 г. след проведено публично състезание (УИН: 00145-2019-0124) сключен с „Билд Инженеринг В.В.Р.“ ООД – проверени плащания в размер на 82 620 лв. и Договор № 1005-40-92/13.06.2019 г. след проведено публично състезание (УИН: 00145-2018-0116) сключен с Консорциум ХБИ-2018 ДЗЗД – проверени плащания в размер на 924 926,40 лв.

г) Извършените разходи за основен ремонт на ДМА съответстват по вид и стойност на разходооправдателните документи.

д) Контролните дейности преди поемане на задължение и извършване на разходите са изпълнени, съгласно регламентирания вътрешен ред.

е) Сключените договори за строителство и платежните нареждания са подписани от упълномощените длъжностни лица. Във всички проверени случаи е приложена системата за двоен подпис в съответствие с изискванията на чл. 18 от правилата за предварителен контрол.

2.2. Разходи за придобиване на ДМА

Проверката за съответствие с правната рамка включва разходи за придобиване на ДМА в размер 3 459 157,23 лв. за 2018 г. и 4 622 840,02 лв. за 2019 г. Проверените разходи са за придобиване на сгради и за закупуване на: компютри и хардуер, друго оборудване и стопански инвентар.

При проверката е установено:⁸³

а) През 2018 г. са извършени разходи за придобиване на сгради в размер на 3 240 060,58 лв.⁸⁴ на основание решение на Надзорния съвет съгласно чл. 36, ал. 1, т. 8 от Кодекса за социално осигуряване (КСО). За необходимостта от закупуване на недвижимите имоти от определените длъжностни лица са изготвени мотивирани предложения - докладни записки, съгласувани с главния секретар, директора на дирекция „Правна“, началника на отдел „Управление на собствеността“ и утвърдени от управителя на НОИ в съответствие с Вътрешните правила за придобиване, управление и разпореждане с имоти от НОИ.⁸⁵ Средствата са изплатени след представяне на съответните документи: фактури, оценки за стойността на недвижимия имот, нотариални актове за покупко-продажба на недвижими имоти и други документи, съгласно регламентирания вътрешен ред.

б) Разходи в размер на 4 778 371,72 лв., по договори за доставка на дисков масив⁸⁶, комутатори⁸⁷, IP централизация на гласовата комуникационна система /втори етап/⁸⁸, разширяване на сигнално-охранителната техника⁸⁹, прецизни климатици⁹⁰, фърмуер на системата за гласови комуникации⁹¹, абонатна станция за отоплителна инсталация⁹², мобилни апарати⁹³ са извършени при спазване на приложимия ред по ЗОП, в съответствие с тяхната стойност. Разходи в размер на 63 564,95 лв. за оборудване за системата за видеонаблюдение, пожароизвестителна централа, сейф, шредер, мултимедиен проектор, пароувлажнител, компенсационни реактори⁹⁴ са извършени чрез директно възлагане при условията на чл. 20, ал. 4 от ЗОП.

⁸³ Одитно доказателство № 7

⁸⁴ Сгради в с. Минерални бани, област Хасково, закупени от „Финтекс 2012“ ЕООД на стойност 2 398 932,87 лв. за изграждане на Обединен осигурителен архив и имот в гр. Кърджали, закупен от ДЗИ Общо Застраховане АД на стойност – 841 127,71 лв. за нуждите на ТП на НОИ – гр. Кърджали.

⁸⁵ Одитно доказателство № 3

⁸⁶ Договор № 1005-40-154/10.10.2018 г. след проведена открита процедура (УИН: 00145-2018-0162 – обособена позиция № 2 – чл. 21, ал. 6) сключен с „Мнемоника“ АД – проверените плащания са в размер на 33 600 лв. за 2018 г.

⁸⁷ Договор № 1005-40-72/12.04.2019 г. след проведена открита процедура (УИН: 00145-2018-0162) сключен с Консорциум „ДЗЗД Дискови масиви ГБС“ – проверените плащания са в размер на 4 526 923,80 лв. за 2019 г.

⁸⁸ Договор № 1005-40-296/01.11.2017 г. след проведена открита процедура (УИН: 00145-2017-0135) сключен с „Алком-Тех“ ЕАД – проверените плащания са в размер на 96 686,16 лв. за 2018 г.

⁸⁹ Договор № 1005-40-115/02.09.2018 г. след проведено публично състезание (УИН: 00145-2018-0116 – обособена позиция № 2 – чл. 21, ал. 6) сключен със „Сектрон“ ООД – проверените плащания са в размер на 3 857,16 лв. за 2018 г.

⁹⁰ Договор № 1005-40-150/03.10.2018 г. след проведено публично състезание (УИН: 00145-2018-0079) сключен с „Зефир Климатични системи“ ЕООД – проверените плащания са в размер на 42 501,60 лв. за 2018 г.

⁹¹ Договор № 1005-40-108/22.07.2019 г. след проведено публично състезание (УИН: 00145-2019-0049) сключен с „Алком-Тех“ ЕАД – проверените плащания са в размер на 6 261,34 лв. за 2019 г.

⁹² Договор № 1005-40-115/02.09.2019 г. след проведено публично състезание (УИН: 00145-2019-0069) сключен с „Топлоконтрол“ ООД – проверените плащания са в размер на 53 817,96 лв. за 2019 г.

⁹³ Договор № 1005-40-136/28.09.2018 г. след проведено събиране на оферти с обява (ID: 9076676) с „БТК“ ЕАД - проверени плащания в размер на 6 497 лв. за 2018 г. и 8 226,70 лв. за 2019 г.

⁹⁴ за оборудване за системата за видеонаблюдение – 2 124,73 лв. за 2018 г. с доставчик „Сектрон“ ООД, за пожароизвестителна централа – 32 029,20 лв. за 2018 г. с доставчик „Респромкомплект“ АД, за сейф – 950 лв. за 2018 г. с доставчик – „Промет България“ ЕООД, за шредер –

в) Разходите за придобиване на ДМА са документално обосновани и са свързани с дейността на НОИ. Средствата са изплатени при наличие на изискуемите първични счетоводни документи: фактури, протоколи за приемане на извършените доставки на ДМА и други документи, съгласно договорите.

г) Със заповед на главния секретар са определени длъжностните лица, които да отговарят за изпълнението на договорите и да подписват изготвените протоколи, актове, фактури и други документи.

д) Проверените разходи съответстват по вид и стойност на посоченото в разходооправдателните документи.

е) Предварителният контрол при поемане на задължение и извършване на разход е изпълняван съгласно регламентирувания вътрешен ред, документиран с контролен лист.

ж) Сключените договори за придобиване на дълготрайни материални активи и платежните нареждания са подписани от упълномощените длъжностни лица в съответствие с изискването за прилагане на системата за двоен подпис.

Разходите за основен ремонт и придобиване на ДМА са законосъобразни, документално обосновани, съгласно нормативните изисквания и определения вътрешен ред. Контролните процедури са прилагани последователно и ефективно, осигурявайки съответствие на извършените разходи с правната рамка и договорите.

2.3. Разходи за придобиване на нематериални дълготрайни активи

Проверката за съответствие с правната рамка включва разходите за програмни продукти на стойност 890 937,16 лв. за 2018 г. и 903 604,37 лв. за 2019 г.

При проверката е установено:⁹⁵

а) Разходите за придобиване на нематериални дълготрайни активи са извършени на основание сключени договори за обществени поръчки при спазване на приложимия ред по ЗОП, в съответствие със стойността им.⁹⁶

б) Със заповед на управителя/главния секретар са определени длъжностните лица, които да отговарят за изпълнението на договорите и да подписват изготвените протоколи, актове, фактури и други документи.

в) Извършените разходи са документално обосновани, съгласно нормативните изисквания. Средствата са изплатени при наличие на изискуемите първични счетоводни документи: издадени от изпълнителя фактури, протоколи и други документи, съгласно договорите.

г) Извършените разходи за придобиване на нематериални дълготрайни активи съответстват по вид и стойност на разходооправдателните документи.

д) Контролните дейности преди поемане на задължение и извършване на разходите са изпълнявани, съгласно регламентирувания вътрешен ред.

е) Договорите и платежните нареждания са подписани от упълномощените длъжностни лица. Във всички проверени случаи е приложена системата за двоен подпис в съответствие с изискванията на чл. 18 от правилата за предварителен контрол.

850,80 лв. за 2018 г. с доставчик „Лирекс Хай Тех“ АД, за 4 броя мултимедийни проектори – 3 756 лв. за 2019 г. с доставчик – „Ардес Информационни технологии“ ЕООД, 4 броя пароувлажнители – 20 254,22 лв. с доставчик „Зефир Климатични системи“ ЕООД и за 2 броя компенсационни реактори – 3 600 лв. за 2019 г. с доставчик „Стимар 1“ ЕООД

⁹⁵ **Одитно доказателство № 7**

⁹⁶ Договор № 1005-40-130/14.10.2016 г. след проведена открита процедура (УИН: 00145-2016-0114) сключен с „ЦАПК Прогрес Груп“ АД – проверени плащания в размер на 642 746,14 лв. за 2018 г. и на 642 746,14 лв. за 2019 г. за лицензи за MS SQL Server и Windows Server; Договор № 1005-40-29/23.02.2016 г. след проведена открита процедура (УИН: 00145-2015-0201) сключен с ДЗЗД „ЦАПК Прогрес“ – проверени плащания в размер на 128 273,58 лв. за 2018 г. и на 128 273,58 лв. за 2019 г. за системен и базов софтуер и лицензи; Договор № 1005-40-121/13.09.2019 г. след проведена открита процедура (УИН: 00145-2019-0085) сключен с ТехноЛогика ЕАД – проверени плащания в размер на 31 896 лв. за 2019 г. за лиценз за система за моделиране на бизнес процеси ARIS Connect Server; Договор № 1005-40-296/01.11.2017 г. след проведена открита процедура (УИН: 00145-2017-0135) сключен с „Алком-Тех“ ЕАД – проверените плащания са в размер на 119 917,44 лв. за 2018 г. за софтуер за централизираната гласова комуникационна система – втори етап; Договор № 1005-40-108/22.07.2019 г. след проведено публично състезание (УИН: 00145-2019-0049) сключен с „Алком-Тех“ ЕАД – проверените плащания са в размер на 100 688,65 лв. за 2019 г. за софтуер за фърмуер на системата за гласови комуникации.

Проверените разходи за нематериални дълготрайни активи са надлежно окомплектовани с изискващите се документи, съгласно нормативните изисквания и определения вътрешен ред. Регламентираните контролни дейности преди поемане на задължение и извършване на разход са прилагани последователно и са действали ефективно, с което е осигурено съответствие на извършените разходи с правната рамка и договорите.

2.4. Капиталови разходи за сметка на средства от ЕС

Проверени са разходите за придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения в размер на 81 840 лв. за 2019 г.

При проверката е установено:⁹⁷

а) Разходите за доставка на техническо оборудване за изграждане на обучителен център в НОИ – ЦУ са извършени на основание сключен договор за обществена поръчка, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 съгласно проект BG05M9OP001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертизата на работоспособността“.⁹⁸

б) Със заповед на главния секретар са определени длъжностните лица, които да отговарят за изпълнението на договора и да подписват изготвените протоколи фактури и други документи.

в) Извършените разходи са документално обосновани, съгласно нормативните изисквания. Средствата са изплатени при наличие на изискуемите първични счетоводни документи: издадени от изпълнителя фактура и протоколи, съгласно договореното.

г) Извършените разходи съответстват по вид и стойност на разходооправдателните документи.

д) Предварителен контрол преди поемане на задължение и извършване на разход е изпълняван от финансовия контролор, документиран с контролен лист в съответствие с правилата за предварителен контрол.

е) Договорът и платежните документи са подписани от компетентните длъжностни лица в съответствие с изискванията на системата за двоен подпис.

Проверените капиталови разходи, финансирани със средства от ЕС са надлежно окомплектовани с изискващите се документи, съгласно нормативните изисквания и установения вътрешен ред. Регламентираните контролни дейности са прилагани последователно и ефективно, осигурявайки законосъобразното извършване на разходите.

Раздел II. Обществени поръчки и изпълнение на договори в НОИ-ЦУ

Възложител на обществени поръчки е управителят на НОИ⁹⁹, който съгласно чл. 37, ал. 2 от КСО действа от името на института, организира и ръководи дейността му и го представлява пред всички физически и юридически лица в страната и в чужбина.

Правомощията по организиране, провеждане на процедури, възлагания по Глава двадесет и шеста от ЗОП и сключване на договори през одитирания период са изпълнявани от главния секретар, съгласно Заповед № 1016-40-1079 от 24.10.2017 г.¹⁰⁰ на управителя на НОИ¹⁰¹.

С Правилника за организацията и дейността на НОИ, правила за предварителен контрол¹⁰², заповеди¹⁰³, писма¹⁰⁴, функционални и длъжностни характеристики са

⁹⁷ Одитно доказателство № 7

⁹⁸ Договор № 1005-40-86/29.05.2019 г. след проведено възлагане чрез събиране на оферти с обява (ID: 9087045), сключен със „Сектрон“ ООД

⁹⁹ публичен възложител по чл. 5, ал. 2, т. 14 от ЗОП

¹⁰⁰ Одитно доказателство № 10

¹⁰¹ на основание чл. 7, ал. 1 във връзка с чл. 5, ал. 2, т. 14 от ЗОП.

¹⁰² Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол и прилагане системата за двоен подпис

определени отговорностите на структурните звена и длъжностните лица, свързани с процеса на планиране, прогнозиране, организация, подготовка, провеждане и възлагане на обществени поръчки.

Управлението на цикъла на обществените поръчки в НОИ - ЦУ се извършва от отдел „Планиране и провеждане на обществени поръчки“ (ППОП). Всички структурни звена са ангажирани в процесите на прогнозиране и планиране, подготовка, провеждане и възлагане на процедурите, както и при упражняване на контрола за качествено изпълнение на договорите, в съответствие с определения вътрешен ред.

За всяка от проверените обществена поръчка в отдел ППОП е изготвено досие, което съдържа съставените при откриването, провеждането и възлагането ѝ документи, офертите на участниците, сключения договор и документите, изискващи се при подписването му, уведомленията, изпратени до АОП, публикуваните обяви по реда на Глава двадесет и шеста от ЗОП, досиета на изпълнените договори и други. Със заповеди на управителя и подуправителя на НОИ¹⁰⁵ са определени редът за съхранение на документацията за обществените поръчки и длъжностните лица, които да организират и документират съдържанието на досиетата, съгласно чл. 98, ал. 3 от ППЗОП.

През одитирания период са възложени 41 обществени поръчки¹⁰⁶, чрез провеждане на процедури по ЗОП и 20 обществени поръчки чрез събиране на оферти с обява. Броят на договорите за обществени поръчки, сключени след проведени процедури и възлагания по ЗОП в одитирания период, които са изпълнявани в НОИ - ЦУ е 36 с общ размер на изплатените средства 6 245 726,02 лв. с ДДС¹⁰⁷.

Обобщената информация по чл. 230 от ЗОП за разходваните средства за обществени поръчки на стойност по чл. 20, ал. 3, 4, 6 и 7 от ЗОП е изпратена до АОП в нормативно определения срок.¹⁰⁸

През одитирания период, редът за прогнозиране на потребностите за планиране, подготовка и провеждане на обществени поръчки е регламентиран със заповеди на управителя на НОИ¹⁰⁹, с които са определени ангажиментите на структурните звена и отговорностите на служителите, включително задълженията за осъществяване на контрол при планирането, подготовката, възлагането и изпълнението на договорите за обществени поръчки, за изпращане на обявления и информация за публикуване в регистъра на АОП (РОП) и в профила на купувача (ПК), съхранението на документите и съставяне на досиета за обществените поръчки. Контролът в процеса на управление на обществените поръчки се осъществява от компетентните длъжностни лица: ръководителите на звената - заявителите на обществени поръчки, ръководителя на отдел ППОП, директора на дирекция ФСД, финансовия контролор, главния секретар и управителя. Съгласно определения вътрешен ред преди издаване на решение за откриване на процедурата, документацията за обществената поръчка се съгласува от инициращото звено, отдел ППОП и дирекция ФСД, след което се предоставя на финансовия контролор за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност.

Регламентираният със заповеди на управителя на НОИ ред за управление на обществените поръчки не отговаря на минималните изисквания по чл. 140, ал. 1 от ППЗОП. Определен е редът за прогнозиране на потребностите от извършване на доставки на стоки,

¹⁰³ Заповеди № 1016-40-599/18.05.2016 г., № 1016-40-836/10.08.2017 г. на управителя и подуправителя на НОИ за утвърждаване на реда за прогнозиране, планиране и организиране на възлагането на обществените поръчки в системата на НОИ.

¹⁰⁴ Писмо изх. № 1029-40-9501/31.08.2018 г. от главния секретар на НОИ до директорите на функционални и териториални структури на НОИ относно промени в процеса на планиране на потребностите от възлагане на обществени поръчки в системата на НОИ за 2019 г. във връзка с извършени промени в структурата и функциите на звената в ЦУ на НОИ (Правилник за организацията и дейността на НОИ, изм. и доп., ДВ, бр. 61 от 24.07.2018 г., в сила от 01.08.2018 г.)

¹⁰⁵ Заповеди № 1016-40-599/18.05.2016 г. и № 1016-40-465/11.05.2017 г.

¹⁰⁶ които не са обжалвани пред КЗК и ВАС и са приключили с подписване на договори

¹⁰⁷ **Одитно доказателство № 8**

¹⁰⁸ **Одитно доказателство № 9**

¹⁰⁹ **Одитно доказателство № 10**

услуги и строителство, планиране провеждането на процедури и възлагания, определяне на служителите, отговорни за подготовката на процедурите, редът за осъществяване на контрол върху тяхната работа, получаването и съхраняването на заявления за участие, оферти и проекти, проследяване изпълнението на сключените договори и за приемане на резултатите от тях, документиране на всеки етап от цикъла на обществените поръчки, архивиране на документите, свързани с процеса на възлагане на обществените поръчки, както и редът и отговорните служители за поддържане на профила на купувача. Не е регламентиран редът за определяне на състава и начина на работа на комисията за извършване на подбор на участниците, за разглеждане и оценка на офертите и за провеждане на преговори и диалог; сключване на договорите; действията при обжалване на процедурите; провеждане на въвеждащо и поддържащо обучение на лицата, ангажирани с управлението на цикъла на обществените поръчки.

Със заповед на управителя на НОИ от 28.02.2020 г. са утвърдени Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки. Правилата са разработени в съответствие с изискванията на чл. 140 от ППЗОП.¹¹⁰

В действащите през одитирания период Правила за предварителен контрол са регламентираны основните процедури, действия и документи, както и организацията на предварителния контрол и прилагането на системата за двоен подпис, като задължителни елементи на системата за финансово управление и контрол (СФУК) в НОИ. Правилата съдържат работни инструкции и свързаните с тях документи за осъществяване на предварителния контрол и прилагане системата за двоен подпис. Предварителен контрол за законосъобразност при подготовката, провеждането и възлагането на обществените поръчки в НОИ - ЦУ се осъществява от финансовия контролор на всеки ключов етап в процеса:¹¹¹ преди подписване на решение/обява за откриване на процедура/възлагане по ЗОП, с което се одобрява документацията за провеждането ѝ; преди подписване на договор за обществена поръчка, които се документират със съставяне на контролен лист.

Утвърдена е практика за разширено прилагане от финансовия контролор на процедури за предварителен контрол за законосъобразност¹¹²: преди изпращане на решението за откриване на процедура за въвеждане в системата за случаен избор (ССИ) към АОП (когато е приложимо), преди утвърждаване от възложителя на доклада/протокола от работата на комисията за избор на изпълнител, предварителен контрол за законосъобразност при изготвяне на проекта на решение на възложителя за класиране на участниците и определяне на изпълнител на обществената поръчка. Същите не са регламентираны в действащите през одитирания период вътрешни правила за предварителен контрол.

В обособена част от електронната страница на НОИ, се поддържа профил на купувача, структуриран по начин, който позволява удостоверяване на датата на публикуване на електронния документ. Всяка обществена поръчка е обособена в самостоятелна електронна преписка със съответния предмет, идентификационен номер и дата на публикуване, както и електронна връзка към регистъра на обществените поръчки в АОП. Публикувани са документи за възлагане на обществени поръчки по ЗОП, сключени договори и други.

През одитирания период, регламентираният в НОИ ред за управление на обществените поръчки не отговаря на задължителните минимални изисквания, определени в ППЗОП. Не е регламентиран редът за определяне на състава и начина на работа на комисията за извършване на подбор на кандидатите и участниците, за разглеждане и оценка на офертите и за провеждане на преговори и диалог; сключване на договорите; действията при обжалване на процедурите; провеждане на въвеждащо и

¹¹⁰ **Одитно доказателство № 11**

¹¹¹ посочените контроли се осъществяват съгласно работна инструкция РИ 01-01 „Поемане на задължение“

¹¹² същите не са разписани в действащи вътрешни правила през одитирания период

поддържащо обучение на лицата, ангажирани с управлението на цикъла на обществените поръчки. Регламентирани са процесите по прогнозиране, планиране, подготовка, възлагане и контрол по изпълнение на обществените поръчки, документиране и архивирание, както и поддържане на профил на купувача. В профила на купувача са публикувани актовете на възложителя и документи по провежданите обществени поръчки, в съответствие с основните принципи за публичност и прозрачност.

Със заповед на управителя на НОИ от 28.02.2020 г., са утвърдени нови правила за управление на цикъла на обществените поръчки в съответствие с чл. 244 от ЗОП и чл. 140, ал. 4 от ППЗОП.

1. Провеждане и възлагане на обществени поръчки

1.1. Планиране на обществени поръчки

Редът за прогнозиране и планиране на потребностите от възлагане на обществени поръчки в НОИ през одитирания период е регламентиран в Заповед № 1016-40-836/10.08.2017 г. на подуправителя¹¹³ на НОИ. С писмо № 1029-40-9501/31.08.2018 г. на главния секретар на НОИ са дадени указания относно планиране на потребностите от възлагане на обществени поръчки в системата на НОИ през 2019 г. във връзка с извършени промени в структурата и функциите на звената в централното управление.

Идентифицирането на потребностите се извършва от ръководителите на структурните звена в НОИ, в чиято сфера на дейност попада съответната потребност. Заявките включват всички идентифицирани потребности от доставки, услуги и строителство (вкл. хардуер, хартия, консумативи, универсална пощенска услуга и други), независимо дали съответните поръчки обичайно се възлагат централизирано. Информацията се изпраща до главния секретар на НОИ. Процесът по прогнозиране на обществените поръчки се документира в типови форми (приложения), осигуряващи унифициране при обработване и обобщаване на информацията. Типовата информация, включена в приложенията се придружава от обяснителна записка с информация за показатели, определящи текущото състояние и целите, които ще се постигнат при реализиране на доставката, осигуряването на услугата и извършването на строителството. За постоянно изпълнявани доставки и услуги, необходими за текущото осигуряване на дейността на НОИ (електроенергия, вода, горива, почистване, доставка на материали и други), задължително се мотивират стойността и обемът, ако естеството на поръчката позволява определяне на обема. За поръчки с инвестиционен характер и за поръчки, за които не се сключват периодични договори (текущи ремонти, обзавеждане, обучения или други доставки и услуги), мотивите съдържат най-малко: аргументи за определянето на поръчката като необходима за изпълнението и развитието на съответната дейност; очаквания ефект от извършването на доставката, услугата или строителството; негативни последици от не възлагането на поръчката с определени качество и обем. Прогнозната стойност на постоянно изпълняваните поръчки, за които се сключват периодични договори, се определя по реда на чл. 21, ал. 8 от ЗОП - на базата на действително отчетените разходи за същите поръчки през предходните 12 месеца, коригирани с очакваните промени в количеството или в стойността, които биха могли да настъпят през следващите 12 месеца. За централно управление на НОИ, дирекция „Информационни и комуникационни технологии“ (ИКТ), отдел „Управление на собствеността“ (УС) и отдел „Планиране и провеждане на обществени поръчки“ изготвят съответните приложения на база на подадените предложения от ръководителите на структурни звена в централно управление на НОИ. Писмените предложения на съответните ръководители се изпращат чрез главния секретар на НОИ към директора на дирекция ИКТ и началника на отдел УС за извършване на преценка за целесъобразност, в съответствие с изпълняваните от тях функции и изготвяне на обобщени типизирани таблици (приложения). В процеса на

¹¹³ Чл. 37, ал. 3 от КСО – При отсъствие на управителя неговите функции се изпълняват от подуправителя.

подготовка на приложенията се изисква информация от дирекция ФСД за изразходваните суми за потребностите, за които не е сключван договор. Дирекция ИКТ и отдел УС извършват преценка на постъпилите предложения с оглед на изпълняваните от тях функции и изготвят отделни приложения-таблицы, които се изпращат на началника на отдел ППОП. След обобщаване отдел ППОП изготвя общо приложение за ЦУ на НОИ, което се предоставя на дирекция ИКТ и отдел УС за становище по компетентност. Изготвените обобщени типизирани таблицы заедно с обяснителни записки се предоставят на главния секретар за съгласуването им с ръководството на института. На базата на съгласуваната информация, отдел ППОП изпраща окончателния вариант на приложенията на дирекция ФСД за изготвяне на проекто-бюджет на НОИ – ЦУ. Окончателното консолидиране на информацията се извършва от отдел ППОП. Директорът на дирекция ФСД изготвя доклад до управителя на НОИ за наличие на средства в бюджета на НОИ за удовлетворяване на заявените потребности. На базата на доклада отдел ППОП изготвя и представя на управителя на НОИ проект на заповед за определяне предмета на обществените поръчки в ЦУ и в ТП на НОИ и реда за възлагането им през следващата календарна година. Заповедта съдържа приложен проект на списък на всички поръчки, за които са налице предвидените в ЗОП основания за възлагане, включително поръчки за стоки и/или услуги, чиято обща стойност не надхвърля праговете, определени в ЗОП за директно възлагане. Въз основа на заповедите на управителя на НОИ, отдел ППОП разработва графици за провеждане на процедури по ЗОП в ЦУ на НОИ. Графиците се изготвят съгласно образец и включват информация за обект, предмет (вкл. обособени позиции), ред за възлагане, прогнозна стойност без ДДС, срок за подготовка и одобряване на техническата спецификация и отговорник, срок за обявяване на обществената поръчка, срок за възлагане на обществената поръчка (сключване на договор). Проектите на графици се утвърждават от управителя на НОИ след съгласуването им с ръководителите на структурни звена – заявители, директора на дирекция ФСД, началника на отдел ППОП и главния секретар.

В резултат на осъществения процес на планиране през одитирания период в НОИ - ЦУ са изготвени графици на обществените поръчки за 2018 г. и за 2019 г., утвърдени от управителя на НОИ.¹¹⁴

Планирането на обществените поръчки през одитирания период в НОИ – ЦУ е извършено в съответствие с определения в организацията вътрешен ред.

1.2. Процедури за възлагане на обществени поръчки

Извършена е проверка за съответствие с правната рамка на пет обществени поръчки, определени чрез одитна извадка, формирана чрез подбор на единиците по стойност на сключените договори. Стойността на извадката е 12 925 560,33 лв. без ДДС (43 на сто от стойността на възложените през одитирания период обществени поръчки чрез процедури по ЗОП - 30 141 746,08 лв. без ДДС).

Проверените процедури са с предмет:

а) „Предоставяне на управляеми печатни услуги за нуждите на ЦУ и ТП на НОИ“, (УИН:00145-2018-0121);

б) „Предоставяне на пощенски и куриерски услуги за нуждите на централно управление и 28-те териториални поделения на Националния осигурителен институт по две обособени позиции“, (УИН:00145-2018-0192);

в) „Повишаване мобилността на контролните органи на НОИ чрез закупуване на нови МПС по две обособени позиции“, (УИН:00145-2018-0205);

г) „Абонаментна поддръжка на софтуерни продукти Microsoft и услуги от производителя“, (УИН:00145-2019-0142);

¹¹⁴ Одитно доказателство № 12

д) „Осигуряване на достъп до специализирани обучения на служителите на НОИ за подобряване на качеството на експертната на работоспособността при реализиране на дейностите по проект BG05M9OP001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертната на работоспособността“, финансиран по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, (УИН:00145-2019-0060).

1.2.1. При проверката е установено:¹¹⁵

1.2.1.1. Процедурите са открити с решение на възложителя, с което са одобрени обявлението и документацията за обществената поръчка. Решенията и обявленията са изготвени по образец съгласно изискванията на ЗОП.

1.2.1.2. Оповестяването на откриването на процедурите е осъществено съгласно изискванията на чл. 99 от ЗОП. Всички решения и обявления за обществени поръчки са изпратени за публикуване в РОП и до Официален вестник на ЕС (ОВ на ЕС) в определените от закона случаи. Същите са публикувани в профила на купувача в съответствие с чл. 24 от ППЗОП.

1.2.1.3. Със заповед на възложителя след изтичането на крайния срок за представяне на оферти са назначени комисии за провеждане на процедурите, чийто състав е в съответствие с изискванията на ЗОП. От всеки от членовете на комисии е подписана декларация за липсата на обстоятелства съгласно нормативните изисквания.

1.2.1.4. С избраните участници са сключени договори за обществени поръчки при условията и реда, определени в ЗОП. Обявленията за възложена поръчка са изпратени до РОП в срока по чл. 26, ал. 1, т. 1 от ЗОП.

1.2.1.5. При една обществена поръчка¹¹⁶ в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата са поставени изисквания по отношение на технически и професионални способности на участниците, но не е посочена информацията относно документите, чрез които се доказва съответствието с поставените критерии за подбор. В поле III. 1.3. от обявлението за осигуряване на достъп до специализирани обучения е посочено, че участниците трябва да имат опит в изпълнение на дейности с предмет и обем, идентичен или сходен с този на поръчката и изискващото се минимално ниво. Съгласно чл. 59, ал. 5 от ЗОП, когато възложителят определя критерии за подбор по отношение на участниците, той ги посочва заедно с документите, чрез които се доказва изпълнението им в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата.¹¹⁷

1.2.1.6. При една обществена поръчка¹¹⁸ е одобрена методика за оценка на офертите, в която са налице подпоказателите:

П1-Предложение за одит, П2 – предложение за управление на печатни услуги с устройства собственост на възложителя, П3- предложение за управление на печатни услуги с нови устройства и за система за управление, П4 – предложение за управление на риска. По всеки подпоказател са посочени няколко надграждащи компонента /обстоятелства/, които следва да са включени в техническите предложения на участниците, като получаването на по-голям брой точки се извършва с оглед на това колко от надграждащите обстоятелства са идентифицирани, но максимален брой точки или минимален такъв се поставят в зависимост от това дали всеки един от тези компоненти в предложенията са описани мотивирано и подробно или са засегнати формално, което не е в съответствие с чл. 33, ал. 1, изр. 2 от ППЗОП /ред. 2016 г./, съгласно който пълнотата и начинът на представяне на информацията в документите не може да се използва като показател за оценка на офертите.¹¹⁹

¹¹⁵ **Одитно доказателство № 13**

¹¹⁶ „Осигуряване на достъп до специализирани обучения на служителите на НОИ за подобряване на качеството на експертната на работоспособността при реализиране на дейностите по проект BG05M9OP001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертната на работоспособността“, финансиран по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, (УИН:00145-2019-0060)

¹¹⁷ **Одитни доказателства № 14 и № 13**

¹¹⁸ „Предоставяне на управляеми печатни услуги за нуждите на ЦУ и ТП на НОИ“, (УИН:00145-2018-0121)

¹¹⁹ **Одитно доказателство № 13**

1.2.1.7. При една обществената поръчка¹²⁰ са установени следните несъответствия с правната рамка:

а) в поле III. 1.4. от обявлението на обществената поръчка е посочено, че участниците трябва да имат опит в изпълнение на дейности с предмет и обем, идентичен или сходен с този на поръчката и изискващото се минимално ниво, а в поле VI. 3. - да разполагат с определен минимален брой транспортни средства. Съгласно чл. 59, ал. 5 от ЗОП, когато възложителят определя критерии за подбор по отношение на участниците, той ги посочва заедно с документите, чрез които се доказва изпълнението им в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата.

б) В раздел III. „Критерии за подбор и годност“ от „Указанията за участие и изисквания на възложителя“ – част от документацията за обществената поръчка са поставени изисквания относно годността (правоспособността) за упражняване на професионална дейност – участниците следва да разполагат с индивидуална лицензия за универсална пощенска услуга съгласно чл. 39, т. 1 или т. 2 от Закона за пощенските услуги (ЗПУ) или съответен валиден към крайния срок за получаване на офертите еквивалентен документ, издаден от компетентен орган на държава членка на Европейския съюз (Обособена позиция № 1) и да са вписани в публичния регистър по чл. 15, т. 4 от ЗПУ за оператори, извършващи неуниверсални пощенски услуги по чл. 38, т. 3 от ЗПУ (Обособена позиция № 2). Съгласно разпоредбите на чл. 59 от ЗОП, когато възложителят определя критерии за подбор, той ги посочва в обявлението за откриването на процедурата, което не е направено. Не е спазено изискването на чл. 59, ал. 5 от ЗОП.¹²¹

1.2.1.8. При останалите две от проверените обществени поръчки¹²² не са установени несъответствия с нормативните изисквания. Спазени са условията и редът за възлагане, регламентирани в ЗОП и вътрешните правила.

1.2.1.9. Документациите за обществените поръчки са изготвени от работни групи, назначени със заповед на възложителя и са съгласувани от определените длъжностни лица. От финансовия контролор е осъществен предварителен контрол за законосъобразност преди изпращане на решение към системата за случаен избор в АОП, преди подписване на решенията за откриване на процедурата и за определяне на изпълнител на обществената поръчка, преди утвърждаване на протокола от работата на комисията и преди подписване на договор, документиран с контролни листове. Контролите са прилагани последователно и са действали непрекъснато през одитирания период, обхващайки всеки ключов етап от процеса, като част от тях не са регламентирани във вътрешни правила.¹²³

По време на одита от управителя на НОИ са утвърдени нови вършени правила за осъществяване на предварителен контрол, в които са регламентирани прилаганите контроли в процеса на възлагане на обществени поръчки.¹²⁴

При възлагането на обществени поръчки чрез процедури по ЗОП в Националния осигурителен институт е установено съответствие с относимата правна рамка, с изключение на две процедури, при които в обявлението за поръчка не е посочена част от изискващата се информация и една процедура, при която методиката за оценка на офертите не е в съответствие с изискванията на ППЗОП. Контролните дейности за съгласуване на документациите за обществените поръчки са осъществени в съответствие с определения вътрешен ред. Предварителен контрол за законосъобразност е осъществяван от финансовия контролор на всеки етап от

¹²⁰ „Предоставяне на пощенски и куриерски услуги за нуждите на централно управление и 28-те териториални поделения на Националния осигурителен институт по обособени позиции.“, (УИН:00145-2018-0192)

¹²¹ **Одитни доказателства № 14 и № 13**

¹²² „Повишаване мобилността на контролните органи на НОИ чрез закупуване на нови МПС по две обособени позиции“, (УИН:00145-2018-0205); „Абонаментна поддръжка на софтуерни продукти Microsoft и услуги от производителя“, (УИН:00145-2019-0142)

¹²³ **Одитно доказателство № 15**

¹²⁴ **Одитно доказателство № 4**

провеждането на процедурите за обществените поръчки, но не във всички случаи ефективно.

1.3. Възлагания на обществени поръчки чрез събиране на оферти с обява

При проверката за съответствие с правната рамка на възложените обществени поръчки по реда на Глава двадесет и шеста от ЗОП, е приложена одитна извадка, формирана чрез подбор на единиците по стойност на сключените договори, която включва осем възлагания. Стойността на извадката е 527 520,95 лв.¹²⁵ без ДДС (59 на сто от възложените обществени поръчки чрез събиране на оферти с обява, включени в популацията за определяне на извадката - 896 391,56 лв. без ДДС). Предметът на проверените обществени поръчки е:

- а) „Защита и резервираност на публичните мрежи и външни предоставяни услуги на НОИ от типа „отказ от услуга“ (DDoS) атаки“, (ID:9083485);
- б) „Доставка на преносими компютри за нуждите на НОИ“, (ID: 9083718);
- в) „Изпращане на кратки съобщения BSMS, чрез WEB интерфейс в рамките на електронните съобщителни мрежи в страната“, (ID: 9072584);
- г) „Извършване на оценка на съответствието на инвестиционните проекти, упражняване на строителен надзор и инвеститорски контрол при изпълнение на Инженеринг - Проектиране на енергоспестяващи мерки по оградящи елементи на административната сграда на НОИ с адрес гр. София, бул. Александър Стамболийски № 62-64 и извършване на СМР за изпълнението им“, (ID: 9082471);
- д) „Доставка на пътнически микробус с 8+1 места за администрацията на ЦУ на НОИ“, (ID: 9090826);
- е) „Анализ на софтуер за управление на бази от данни (СУБД) инфраструктурата на НОИ“, (ID: 9091554);
- ж) „Доставка на техническо оборудване и лицензиран софтуер за изграждане на обучителен център за нуждите на Националния осигурителен институт“, (ID: 9087045);
- з) „Абонамент и доставка на печатни и електронни издания и специализирана литература през 2020 г. в ЦУ и ТП на НОИ по две обособени позиции: Обособена позиция № 1: „Абонамент и доставка на печатни и електронни издания“; Обособена позиция № 2: „Доставка на специализирана литература“, (ID: 9094439).

1.3.1. При проверката е установено:¹²⁶

1.3.1.1. Стойността на всяка от обществените поръчки е в рамките на стойностните прагове по чл. 20, ал. 3 от ЗОП, което е основание за възлагането им чрез събиране на оферти с обява.

1.3.1.2. При всички проверени възлагания чрез събиране на оферти с обява е използван утвърденият от АОП образец. Обявите съдържат изискващата се информация по приложение № 20 към чл. 187, ал. 1 от ЗОП. В тях е посочено, че срокът за получаване на оферти изтича в 17:30 часа, като същият е съобразен с официално определеното работно време на административните звена в НОИ – ЦУ¹²⁷. Спазено е изискването на чл. 28, ал. 4 от ППЗОП, срокът за получаване на оферти да изтича в момента на приключване на работното време на възложителя.

1.3.1.3. Обявите са публикувани в [профила на купувача в обособена електронна преписка](#), заедно с техническите спецификации, документацията и друга информация, свързана с поръчката. В [Портала за обществени поръчки на АОП](#) в същия ден е публикувана кратка информация за поръчката съгласно чл. 96 от ППЗОП.

¹²⁵ Одитно доказателство № 8

¹²⁶ Одитно доказателство № 16

¹²⁷ Правилник за вътрешния трудов ред (утвърден със Заповед № 1231/06.12.2013 г. на управителя на НОИ)

1.3.1.4. Определеният срок за получаване на офертите не е по-кратък от 7¹²⁸/10¹²⁹ дни в съответствие с изискването на ЗОП.

1.3.1.5. При всички проверени възлагания, при които са налице условията по ЗОП, от възложителя е удължен срокът за получаване на оферти. Изпратената за публикуване на портала за обществени поръчки кратка информация е публикувана в профила на купувача.

1.3.1.6. Със заповед на възложителя са определени комисии за разглеждане и оценка на получените оферти. От членовете на комисиите са подписани декларации за липсата на обстоятелства по чл. 103, ал. 2 от ЗОП. За резултатите от дейността на назначените комисии са съставени протоколи, утвърдени от главния секретар на НОИ.

1.3.1.7. При една обществена поръчка¹³⁰ от комисията за разглеждане и оценка на получените оферти е установено несъответствие във връзка с поставен критерий за подбор. От участника е изискано да представи допълнителни документи в срок от 5 работни дни, което не съответства на изискването на чл. 97, ал. 5 от ППЗОП (изм., ДВ, бр. 17 от 2019 г., в сила от 01.03.2019 г.), съгласно който комисията изисква от участника да отстрани непълноти или несъответствията в срок 3 работни дни.¹³¹

1.3.1.8. Договорите за възлагане на обществена поръчка са сключени в 30-дневен срок от датата на определяне на изпълнителя, съгласно чл. 194, ал. 1 от ЗОП, с изключение на два договора¹³². Всички договори са публикувани в профила на купувача под формата на електронни документи, заедно с приложенията към тях.

1.3.1.9. Обявите, техническите спецификации/документации за обществените поръчки са изготвени от работни групи, назначени със заповед на възложителя и са съгласувани от определените длъжностни лица. От финансовия контролор е осъществен предварителен контрол за законосъобразност преди публикуване на обявата в профила на купувача, преди утвърждаване на протокола от работата на комисията и преди подписване на договор, документиран с контролни листове. Контролните дейности при проверените възлагания са изпълнявани последователно и са действали непрекъснато, съгласно регламентирания вътрешен ред. Договорите са подписани от главния секретар и главния счетоводител в съответствие с изискванията на системата за двоен подпис.¹³³

Възлагането на обществени поръчки чрез събиране на оферти с обява в НОИ - ЦУ е в съответствие с нормативните изисквания, с изключение на два договора, сключени извън определения в закона срок и едно възлагане, при което, комисията е предоставила на участника в обществената поръчка по-дълъг срок от законоустановения за отстраняване на непълноти или несъответствия, свързани с критериите за подбор. Контролните дейности са осъществявани в съответствие с регламентирания вътрешен ред.

2. Изпълнение на договори за обществени поръчки

Проверени са 17 договора за обществени поръчки, сключени в НОИ - ЦУ¹³⁴, през одитирания период с обща стойност на плащанията 6 163 629,13 лв. с ДДС.¹³⁵

¹²⁸ чл. 188, ал. 1 от ЗОП (Обн. ДВ, бр. 13 от 2016 г., в сила от 15.04.2016 г.)

¹²⁹ чл. 188, ал. от ЗОП (Изм. ДВ, бр. 86 от 2018 г., в сила от 1.03.2019 г.)

¹³⁰ „Доставка на техническо оборудване и лицензиран софтуер за изграждане на обучителен център за нуждите на Националния осигурителен институт“, (ID: 9087045)

¹³¹ **Одитно доказателство № 17**

¹³² **Одитно доказателство № 18**

¹³³ **Одитно доказателство № 19**

¹³⁴ Договор № 1005-40-18/16.02.2018 г. с ЦАПК ПРОГРЕС ГРУП АД с предмет „Доставка на два броя лицензи BizTalkSvc за нуждите на НОИ“; Договор № 1005-40-21/22.02.2018 г. с ЦАПК ПРОГРЕС ГРУП АД с предмет „Абонаментна поддръжка на системен и базов софтуер“; Договор № 1005-40-107/09.08.2018 г. с БИЛД ИНЖЕНЕРИНГ В.В.Р. ООД с предмет „Строително-ремонтни дейности в административната сграда на ЦУ на НОИ, в частта на Обособена позиция 1: "Основно обновяване на санитарните помещения в административната сграда на ЦУ на НОИ“; Договор № 1005-40-108/ 10.08.2018 г. със СТЕМО ООД с предмет „Следгаранционна поддръжка на система за архивиране на информацията в изчислителния център на НОИ“; Договор № 1005-40-118/ 13.09.2018 г. с МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР ХЕЛТ ЕООД с предмет „Предоставяне на медицински услуги на работещите в НОИ“, обособена позиция № 1 "Осигуряване на профилактичните медицински прегледи и изследвания на работещите в ЦУ и 28-те ТП на НОИ“; Договор № 1005-40-153/ 04.10.2018 г. с АЛКОМ-ТЕХ ЕАД с предмет „Модернизация на гласовата комуникационна система в съществуващата инфраструктура на НОИ (трети етап)“; Договор № 1005-40-197/ 18.12.2018 г. със СТЕМО ООД с предмет „Доставка на WAN оборудване за нуждите на НОИ“; Договор № 1005-40-206/ 27.12.2018 г. с ДАВИД ХОЛДИНГ АД с предмет „Инсталиране, настройка и централизация на единна работна среда на ARCHIMED EPROCESS“; Договор № 1005-40-18/31.01.2019

При проверката е установено¹³⁶:

а) В договорите са включени клаузи относно цена и начин на плащане, срок и място на изпълнение, права и задължения на възложителя и на изпълнителя, неустойки при неизпълнение или закъснение, размера на определените гаранции за обезпечаване изпълнението на договора и/или авансово предоставените средства и други в защита на финансовите интереси на възложителя.

б) За всеки договор за обществена поръчка със заповед на главния секретар на НОИ е определено длъжностно лице (лица), което да осъществява контрол по изпълнението му.

в) Приемането на договорените стоки, извършените услуги и дейности е удостоверено с приемо-предавателни протоколи, подписани от определените със заповед длъжностни лица.

г) Изплатените средства по договорите за доставки, услуги и строителство са в съответствие с договорените цени и са извършени след представяне на фактури и приемо-предавателни протоколи от страна на изпълнителя, съгласно изискванията на договорите.

е) От финансовия контролор е осъществен предварителен контрол преди поемане на задължение (склучване на договора) и преди извършване на плащанията, документиран с контролен лист.

ж) Договорите за обществени поръчки са подписани от главен секретар и главен счетоводител, а платежните документи – от директор на дирекция ФСД и началници на отдели в дирекцията, в съответствие с определения вътрешен ред за прилагане на системата за двоен подпис.

з) Обявленията за приключването на договорите за обществени поръчки са изпратени до АОП в определения в закона 30-дневен срок съгласно чл. 29, ал. 2 от ЗОП.

и) Предоставените от изпълнителите гаранции за изпълнение на договорите и/или за авансово предоставените средства са възстановени в размерите и съобразно условията на договора.

Изплатените средства по проверените договори са в рамките на договорената стойност и са документално обосновани. Въведените контролни дейности са прилагани последователно и са действали непрекъснато през одитирания период. Изпълнението на договорите за обществени поръчки е в съответствие с приложимата правна рамка, вътрешните правила и договорените клаузи.

г. с ТехноЛогика ЕАД с предмет „Разработване, внедряване и гаранционна поддръжка на специализирани софтуерни продукти; Договор № 1005-40-44/ 22.03.2019 г. с АВТОХИТ 2000 ООД с предмет „Повишаване мобилността на контролните органи на НОИ чрез закупуване на нови МПС по две обособени позиции Обособена позиция 1 - доставка на 28 /двадесет и осем/ броя нови леки автомобили, среден клас“; Договор № 1005-40-46/ 22.03.2019 г. с АВТОХИТ 2000 ООД с предмет „Повишаване мобилността на контролните органи на НОИ чрез закупуване на нови МПС по две обособени позиции Обособена позиция 1 - доставка на 2 /два/ броя автомобили с повишена проходимост“; Договор № 1005-40-87/ 31.05.2019 г. с АСТ СОФИЯ ООД с предмет „Поддръжка на съществуващ хардуерен FireWall Iheskpoint и добавяне на функционалност Upgrade“; Договор № 1005-40-101/ 07.07.2019 г. с ЛИРЕКС БГ ООД с предмет „Абонаментна поддръжка на съществуващ хардуерен разпределител на натоварването F5“; Договор № 1005-40-152/ 18.12.2019 г. с Стоун компютърс АД с предмет „Доставка на компютърно оборудване“; Договор № 1005-40-194/ 17.12.2018 г. с А1 България ЕАД с предмет „Защита и резервираност на публичните мрежи и външни предоставени услуги на НОИ от типа "отказ от услугите (DDoS) атаки“; Договор № 1005-40-198/19.12.2018 г. с Мнемоника АД с предмет „Доставка на преносими компютри за нуждите на НОИ“; Договор № 1005-40-119/ 10.09.2019 г. с АВТОХИТ 2000 ООД с предмет „Доставка на пътнически микробус с 8+1 места за ЦУ на НОИ“

¹³⁵ **Одитни доказателства № 8 и № 20**

¹³⁶ **Одитни доказателства № 21**

Част четвърта ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на резултатите от извършения одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Националния осигурителен институт за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г., представени в одитния доклад и събраните одитни доказателства, са направени следните изводи и заключения за изследваните области:

Област „Разходи за административна издръжка на НОИ - ЦУ“

При проверените капиталови разходи, разходи за материали и външни услуги е установено съответствие във всички съществени аспекти с приложимата правна рамка и договорите. Всички изследвани разходи са предшествани от избор на изпълнител, като при наличие на съответните основания е прилаган определеният ред за възлагане на обществена поръчка в зависимост от стойността. Всички платежни документи са подписани от оправомощени длъжностни лица.

Област „Обществени поръчки и изпълнение на договори в НОИ-ЦУ“

При проверените процедури и възлагания чрез събиране на оферти с обява е установено съответствие във всички съществени аспекти с приложимата правната рамка и договорите с изключение на две проведени процедури, при които в публикуваното обявление за поръчка не са посочени: част от изискванията по отношение на участниците в обществена поръчка, както и част от документите, с които се доказва съответствието с поставени критерии за подбор и една процедура, при която методиката за оценка на офертите не е в съответствие с изискване на ППЗОП. При финализирането на две обществени поръчки чрез събиране на оферти с обява, договорите са сключени след законовоопределения срок.

Изпълнението на договорите за обществени поръчки е в съответствие със законовите изисквания и договорените клаузи.

Въведените с вътрешните правила контроли са прилагани последователно през целия одитиран период, което е предпоставка за по-нататъшното предотвратяване на пропуски и несъответствия в изследваните области. Системата за вътрешен контрол е осигурила законосъобразното провеждане на обществените поръчки и изпълнението на договорите.

Определеният със заповеди на управителя на НОИ ред за управление на обществените поръчки не отговаря на минималните изисквания по чл. 140, ал. 1 от ППЗОП за съдържание и обхват. Не е регламентиран редът за определяне на състава и начина на работа на комисията за извършване на подбор на участниците, за разглеждане и оценка на офертите и за провеждане на преговори и диалог; сключване на договорите; действията при обжалване на процедурите; провеждане на въвеждащо и поддържащо обучение на лицата, ангажирани с управлението на цикъла на обществените поръчки.

За отстраняване на несъответствието със заповед на управителя на НОИ от 28.02.2020 г. са утвърдени Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки, разработени в съответствие с изискванията на ППЗОП.

Действащите през одитирания период вътрешни правила за предварителен контрол не са актуализирани съобразно измененията в организационната структура на института. В правилата не са регламентирани всички осъществявани от финансовия контролор процедури, осигуряващи законосъобразност в процеса на организиране и възлагане на обществените поръчки.

По време на одита, от управителя на НОИ са утвърдени нови Вътрешни правилата за осъществяване на предварителен контрол и прилагане на системата за двоен подпис, с което са отстранени установените пропуски и са регламентирани всички контролни процедури, прилагани от финансовия контролор в процеса на възлагане на обществените поръчки.

Част пета ПРЕПОРЪКИ

В резултат на извършения одит са установени несъответствия с правната рамка, представени в одитния доклад, за отстраняването на които са предприети адекватни действия по време на одита, поради което не са дадени препоръки на ръководителя на одитираната организация.

Част шеста ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

Фактите и обстоятелствата, установени при одита са съгласувани с ръководните длъжностни лица от Националния осигурителен институт с цел постигане на съгласие за достоверност. При проведеното обсъждане с ръководните длъжностни лица от НОИ не са постъпили писмени становища¹³⁷.

В подкрепа на констатациите от одитния доклад са събрани 21 одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата, гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 48, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 079 от 20.04.2021 г. на Сметната палата.

¹³⁷ РД-И-2.32-2 Паметна записка за проведено финално обсъждане

ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА

към Одитен доклад № 0200100520 за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Националния осигурителен институт за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.

№	Одитни доказателства	Брой стр.
1.	Справка за отговорните длъжностните лица в НОИ-ЦУ за одитирания период, с изх. № Ц1029-40-1732#22/17.07.2020 г.	3
2.	Справка за отчетените разходи по бюджета на Държавното обществено осигуряване - НОИ-ЦУ и ТП за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г., с рег. № Ц1029-40-1701#1/29.06.2020 г. и справка за разходите по параграф 52-00 и параграф 53-00 за 2019 г. – отчетна група СЕС	3
3.	Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол и прилагане системата за двоен подпис, утвърдени със Заповед № 294 от 24.07.2007 г. и посл. изм. със Заповед № 1015 от 14.11.2012 г., работни инструкции РИ 01-01 „Поемане на задължение“, работна инструкция РИ 01-02 „Извършване на разход“, работна инструкция РИ 01-03 „Досие за задължение с периодични плащания, работна инструкция РИ 01-04 „Документиране и докладване“; Методика за извършване на анализ за разходите и ползите за всеки вид проверка, в т.ч. определяне източниците на информация и на показателите за оценка на разходите и ползите от всяка конкретна проверка; Вътрешните правила за придобиване, управление и разпореждане с имоти от НОИ; Правилник за вътрешния трудов ред; - Диск № 1	CD
4.	Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол и прилагане системата за двоен подпис, утвърдени със Заповед № Ц1016-40-743 от 21.10.2020 г. на управителя на НОИ	25
5.	Констативен протокол №№ РД-И-2.33-1-1, РД-И-2.33-1-2, РД-И-2.33-1-3 и РД-И-2.33-1-4 за разходите за материали за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.	53
6.	Констативен протокол №№ РД-И-2.33-1-5, РД-И-2.33-1-6, РД-И-2.33-1-7 и РД-И-2.33-1-8 за разходите за външни услуги за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.	62
7.	Констативен протокол № РД-И-2.33-1-9 за капиталовите разходи за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2018 г.; Констативен протокол № РД-И-2.33-1-10 за капиталовите разходи за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2019 г.	13
8.	Справка за откритите и приключили процедури за възлагане на обществени поръчки по ЗОП за периода 01.01.2018 г. - 31.12.2018 г. (приложение № 1 с рег. № Ц1029-40-3871/17.06.2020 г.); Справка за откритите и приключили процедури за възлагане на обществени поръчки по ЗОП за периода 01.01.2019 г. - 31.12.2019 г. (приложение № 2 с рег. № Ц1029-40-3871#1/17.06.2020 г.); Справка за възложените обществени поръчки на стойност по чл. 20, ал. 3 от ЗОП за 01.01.2018 г. - 31.12.2018 г. (приложение № 3 с рег. № Ц1029-40-3871#2/17.06.2020 г.), Справка за възложените обществени поръчки на стойност по чл. 20, ал. 3 от ЗОП за 01.01.2018 г. - 31.12.2018 г. (приложение № 4 с рег. № Ц1029-40-3871#3/17.06.2020 г.), Справка за изпълнените договори и извършените плащания по тях, сключени в периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г., след проведени процедури и възлагания по ЗОП от НОИ – ЦУ	24

№	Одитни доказателства	Брой стр.
	(приложение № 5 с рег. № Ц1029-40-1733#29/05.05.2020 г.)	
9.	Обобщена информация по чл. 230, ал. 1, т. 7 от ЗОП за 2018 г. и за 2019 г.	5
10.	Заповед № 1016-40-599/18.05.2016 г. на управителя на НОИ; Заповед № 1016-40-456/11.05.2017 г. на управителя на НОИ; Заповед № 1016-40-741/11.07.2017 г. на управителя на НОИ; Заповед № 1016-40-836/10.08.2017 г. на управителя на НОИ; Заповед № 1016-40-1079/24.10.2017 г. на управителя на НОИ; Заповед № 1016-40-236/28.02.2020 г. на управителя на НОИ; Писмо изх. № 1029-40-9501/31.08.2018 г. на главния секретар на НОИ - Диск № 2	CD
11.	Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в НОИ, утвърдени на 28.02.2020 г. - Диск № 2	CD
12.	План график на ОП за 2018 г. и 2019 г. - Диск № 2	CD
13.	Документация по проведени процедури – решения, обявления, заповеди; декларации по чл. 103 от ЗОП и други - Диск № 2	CD
14.	Обявление за поръчка № 1048-40-18#1/28.05.2019 г. - открита процедура с УИН:00145-2019-0060; Обявление за поръчка № 1048-40-33#2/01.11.2018 г. - открита процедура с УИН:00145-2018-0192	CD
15.	Констативен протокол № РД-И-2.33-2-1 за проверка на прилагането на контролните дейности при провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки	3
16.	Документация за възлагания на обществени поръчки чрез събиране на оферти с обява – обяви, техническа спецификация, заповеди за назначаване на комисия, декларация – чл. 103, ал. 2 от ЗОП, протоколи от работата на комисията, договори и други - Диск № 2	CD
17.	Протокол от работата на комисията за определяне на изпълнител по ОП с предмет „Доставка на лицензиран софтуер и техническо оборудване за изграждане на обучителен център“ за нуждите на Националния осигурителен институт (ID: 9087045) и писмо с вх. № 1048-40-6#8/30.04.2019 г.	CD
18.	Договор № 1005-40-99/27.06.2019 г. (ID № 9082471), протокол от работата на комисията, покана за сключване на договор и отговор; Договор № 1005-40-59/04.04.2018 г. (ID № 9072584), протокол от работата на комисията, покана за сключване на договор и отговор; - Диск № 2	CD
19.	Констативен протокол № РД-И-2.33-2-2 за проверка на прилагането на контролните дейности при провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки	4
20.	Договори за обществени поръчки – 17 броя - Диск № 2	CD
21.	Констативен протокол № РД-И-2.33-2-3 за извършена проверка на изпълнените договори, сключени по реда на ЗОП в НОИ- ЦУ през одитирания период	17